Η ΔΙΑΓΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Βραβευθέν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΑΙ' ΕΝ ΕΤΟΣ
Ἐσωτερικοῦ δραχ. 7.— Ἐξωτερικοῦ φρ.χρ.8
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς καὶ εἶνε προπληρωτέαι δι' ἓν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
Ἐν Ἑλλάδι λεπ.15.—Ἐν τῷ Ἐξωτ. φρ.χρ.0,15
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἐν Ἀθήναις
Ὁδὸς Αἰόλου, 119, ἔναντι Χρυσοσκηλαιωτίσσης

Περίοδος Β'.—Τόμ. 3ον. Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Νοεμβρίου 1896 Ἔτος 18ον.—Ἀριθ. 44

ΚΑΙΣΑΡ ΚΑΣΚΑΜΠΕΛ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 337)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

ΤΑ ΟΥΡΑΛΙΑ ΟΡΗ

Τὰ Οὐράλια Ὄρη ἔπρεπε νὰ προσελκύουν τοὺς περιηγητάς, τοὐλάχιστον ὅσον τὰ Πυρηναῖα καὶ αἱ Ἄλπεις. Εἰς τὴν ταρταρικὴν γλῶσσαν ἡ λέξις «οὐράλ» σημαίνει «ζώνη» εἶνε δὲ πραγματικῶς μία ζώνη, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Κασπίας μέχρι τῆς Βορείου θαλάσσης — μήκους δύο χιλιάδων ἐννεακοσίων χιλιομέτρων, —ζώνη κοσμουμένη διὰ πολυτίμων λίθων καὶ μετάλλων, χρυσοῦ, ἀργύρου, πλατίνης· ζώνη περισφίγγουσα τὸν παλαιὸν κόσμον εἰς τὰ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας σύνορα. Εὐρύτατον σύμπλεγμα ὀρέων, διοχετεύει τὰ ὕδατά του διὰ τῶν κοιτῶν τοῦ Οὐράλη, τοῦ Κάρα, τοῦ Πετχόρα, τοῦ Κάμα καὶ πολυαρίθμων παραποταμίων, τρεφομένων ἐκ τῆς τήξεως τῶν χιόνων του. Γιγάντιον πρόχωμα ἐκ γρανίτου καὶ κουαρκίου, ἐγείρει τὰς ὀξυτμήτους αὐτοῦ κορυφὰς εἰς ὕψος κατὰ μέσον ὅρον δύο χιλιάδων καὶ τριακοσίων μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἑπομένης ἡ Εὔδρομος Οἰκία θὰ διήρχετο τὰ Οὐράλια διὰ τοῦ πόρου τοῦ Πετχόρα, κατὰ τὸ ἐπικυρωθὲν δρομολόγιον τοῦ Ὄρτικ.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἶδον πόσον ἦτο μέγα τὸ πλῆθος τῶν λύκων. Ἂν ἡ Εὔδρομος Οἰκία ὑπεχώρει εἰς τὴν ἔφοδον, οὐδεὶς τῶν ἐνοίκων της θὰ ἐσώζετο.

Πεντήκοντα περίπου λύκοι ἔκειντο νεκροὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους — λύκοι ἐκ τῶν μεγαλοσώμων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶνε τόσον κινδυνώδεις καὶ φοβεροὶ διὰ τοὺς ταξειδιώτας τῶν στεππῶν. Οἱ ἄλλοι εἶχον τραπῆ εἰς φυγὴν μανιώδη· ὀλίγον μακρὰν ἐκεῖθεν εὗρον καὶ τὰ πτώματα τῶν δύο ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶχον καῆ ζῶντες.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν λύκων, εἶχον τραπῆ εἰς φυγὴν καὶ οἱ ρέννοι. Ἄλλη δυσχέρεια ἐπαρουσιάζετο τώρα. Ποῦ θὰ εὕρισκον ζῶα, διὰ νὰ σύρουν τὴν «Εὔδρομον Οἰκίαν;»

«Πῶς θὰ κάμωμεν τώρα; ἠρώτησεν ὁ Γιάννης. Ἐδῶ κοντὰ δὲν ὑπάρχει οὔτε πόλις, οὔτε χωρίον, καὶ οἱ ρέννοι μᾶς ἔφυγαν.

—Ἂν ἔφυγαν μόνον, ἀπήντησεν ὁ Κασκαμπέλ, εἶνε δυνατὸν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν. Ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως τοὺς ἔφαγαν ὅλους οἱ λύκοι.

—Τὰ καϊμένα τὰ ζῶα! εἶπεν ἡ Ναπολέαινα· ἐγὼ τἀγαποῦσα, ὅπως τὸν Βερμοὺτ καὶ τὸν Μονομάχον...

—Ποῦ θὰ τους ἔτρωγε καὶ αὐτοὺς ὁ λύκος, ἂν δὲν ἐπνίγοντο ἐκεῖ-κάτω, συνεπλήρωσεν ὁ Ἀλέκος.

— Ναί· αὐτὸ θὰ συνέβαινε, πραγματικῶς· εἶπεν ὁ Κασκαμπέλ μετὰ στεναγμοῦ. Τώρα πῶς θὰ ντικαταστήσωμεν τοὺς ρέννους μας;

— Θὰ ὑπάγω εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον, ἀπεκρίθη ὁ κ. Σέργιος, καὶ θὰ προμηθευθῶ ἄλογα· θὰ τα καλοπληρώσω καὶ θὰ τα πάρω. Ἂν ὁ Ὄρτικ ἤθελε νὰ μου χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγός...

—Πολὺ εὐχαρίστως, κύριε Σέργιε, ἀπεκρίθη ὁ Ὄρτικ. Πηγαίνομεν ὅποτε θέλετε.

— Ἄλλη λύσις δὲν ὑπάρχει! προσέθεσεν ὁ Κασκαμπέλ.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν θὰ νεχώρει βεβαίως ὁ κ. Σέργιος, ἄν, πρὸς γενικὴν ἔκπληξιν, δὲν ἐνεφανίζοντο δύο ρέννοι περὶ τὴν ὀγδόην τῆς πρωΐας.

Πρῶτος τοὺς εἶδεν ἀπὸ μακρυὰ ὁ Ἀλέκος.

«Πατέρα! Πατέρα! ἐφώναξε· Νά τους! ἔρχονται πίσω.

— Ζωντανοί;

— Αὐτοὶ τοὐλάχιστον δὲν φαίνονται νὰ εἶνε φαγωμένοι πολύ, ἀφ' οὗ ἠμποροῦν καὶ περπατοῦν...

«Εἶδον πόσον ἦτο μέγα τὸ πλῆθος τῶν λύκων». (Σελ. 345, στήλ. α'.)

— Ἐκτὸς ἂν τους ἄφησαν οἱ λύκοι μόνον τὰ πόδια! εἶπεν ὁ ἀθάνατος Μακρολέλεκας.

— Ἀ, τὰ καϊμενάκια μου! ἀνέκραξεν ἡ μικρὰ Ναπολέαινα. Τρέχω νὰ τα φιλήσω.»

Ἔτρεξε, καὶ περιβαλοῦσα μὲ τοὺς βραχίονας τὸν λαιμὸν τῶν δύο ζῴων, τὰ ἠσπάσθη ἐγκαρδίως.

Ἀλλὰ δύο ρέννοι δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ σύρουν τὴν Εὔδρομον Οἰκίαν. Εὐτυχῶς ἤρχισαν νὰ ἐπιστρέφουν καὶ οἱ ἄλλοι· μετὰ μίαν δὲ ὥραν εὑρίσκοντο ἐκεῖ δεκατέσσαρες, ἐκ τῶν εἴκοσι τοὺς ὁποίους εἶχε δώσῃ ὁ Τσοὺ-Τσοὺκ.

«Ζήτω οἱ ρέννοι!» ἀνέκραξεν ὁ Ἀλέκος, σείων ἐνθουσιωδῶς τὸν πῖλόν του, ὡς ἐν διαδηλώσει.

Μόνον ἓξ ρέννοι ἔλειπον — ὅσοι δηλαδὴ

κατεσπαράχθησαν ὑπὸ τῶν λύκων, πρὶν προφθάσουν νὰ σπάσουν τὰ δεσμά των καὶ νὰ φύγουν. Οἱ ἄλλοι εἶχον τραπῇ εἰς φυγὴν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν τῆς ἐφόδου, τὸ ἔνστικτον δὲ κατόπιν τοὺς ἐπανέφερεν εἰς τὴν Εὔδρομον Οἰκίαν.

Φαντάζεταί τις μὲ πόσην χαρὰν τοὺς ὑπεδέχθησαν. Δεκατέσσαρες ρέννοι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ σύρουν τὴν ἅμαξαν. Εἰς τὰ δυσκολώτερα μέρη θὰ τους ἐβοήθουν ὅλοι, ὠθοῦντες τοὺς τροχούς· οὕτω δὲ ὁ Κασκαμπὲλ θὰ ἔκαμνεν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Πέρμου τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τὴν ὁποίαν ὠνειρεύετο πρὸ πολλοῦ.

Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον τὸν δυσηρέστει ἦτο ὅτι ἡ Εὔδρομος Οἰκία εἶχε χάσῃ κάπως τὴν προτέραν της λάμψιν. Καὶ πρὸ τῆς προσβολῆς τῶν λύκων ἀπόμη, οἱ ὁποῖοι τὴν ἔκαμαν «σὲ κακὸ χάλι» μὲ τοὺς ὀδόντας καὶ μὲ τοὺς ὄνυχας, εἶχε ξεθωρίσῃ τόσον πολὺ ἀπὸ τὰς βροχάς, εἶχε τριφῇ τόσον ἀπὸ τοὺς κόπους τοῦ μακροῦ ἐκείνου ταξειδίου, ὥστε εἶχε καταντήσῃ σχεδὸν ἀγνώριστος. Ἡ χρυσοκόκκινή της ἐπιγραφὴ ἦτο μισοσβυσμένη πλέον. Καὶ ναὶ μὲν τὴν ἐκαθάριζαν, τὴν ἔπλεναν, τὴν ἐγιάλιζαν ὅσον ἠμποροῦσαν ὁ Μακρολέλεκας καὶ ἡ Κορνηλία· ἀλλὰ χωρὶς χρῶμα καὶ χρωστῆρα δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ ἀποκτήσῃ τὴν πρώτην λαμπρότητα.

Εἰς τὰς δέκα οἱ ρέννοι ἐζεύχθησαν καὶ ἡ πορεία ἤρχισεν. Ἐπειδὴ ὁ δρόμος ἦτο ἀνηφορικός, οἱ ἄνδρες ἠκολούθουν πεζῇ.

Ὁ καιρὸς ἦτο ὡραῖος, ὁ καύσων μέτριος, ἀνεκτός. Ἀλλὰ πολλάκις ἠναγκάσθησαν νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειαν τῶν ζῴων, νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς τροχούς, οἱ ὁποῖοι ἐχώνοντο εἰς τὰς αὔλακας τῆς ὁδοῦ. Εἰς κάθε ἀπότομον στροφήν, ἦτο ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίζουν τὴν Εὔδρομον Οἰκίαν, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ναυαγήσῃ προσκόπτουσα κατὰ τῶν βράχων.

Αἱ στενῶποὶ αὗται τῶν Οὐραλίων δὲν εἶνε ἔργα ἀνθρώπινα. Μόνη ἡ φύσις ἐχάραξεν ὀδὸν εἰς τὰ ὕδατα τῆς ὀρασειρᾶς διὰ μέσου τῶν σκολιῶν ἐκείνων διαστημάτων. Μικρὸς ποταμός, παραποτάμιον τοῦ Σόσβα, κατέρχεται πρὸς δυσμάς. Εἰς πολλὰ μέρη ἡ κοίτη του εὐρύνεται, ὥστε δὲν ἀφίνει παρὰ ἓν στενὸν καὶ ἑλικοειδὲς μονοπάτιον. Ἐδῶ μὲν τὰ πλευρὰ ὑψοῦνται σχεδὸν κατὰ κάθετον, ἀποκαλύπτοντα τὴν βραχώδη σύστασιν τοῦ ἐδάφους ὁρατὴν ὑπὸ τὸ παραπέτασμα τῶν δρύων καὶ τῶν ἰσχνῶν θάμνων, τῶν φυομένων ἐπ' αὐτοῦ. Ἀλλοῦ πάλιν αἱ κλιτύες κατέρχονται ὁμαλώτεραι, πλαγιώτεραι, στερόμεναι ὑπὸ πυκνῶν δρυῶν, σημυδῶν καὶ ἄλλων δένδρων τῶν βορείων χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Καὶ μακράν, χανόμεναι μέσα εἰς τὰ σύννεφα, διαγράφονται αἱ χιονοσκεπεῖς κορυφαί, ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζουν οἱ χείμαρροι τοῦ ὀρογραφικοῦ τούτου συστήματος.

Κατὰ τὴν πορείαν τῆς πρώτης ἡμέρας, διὰ τῆς στενωποῦ ἐκείνης, ἡ ὁποία ὀλίγον ἐσυχνάζετο, οἱ ταξειδιῶται δὲν συνήντησαν κανένα. Ὁ Ὄρτιχ καὶ ὁ Κίρσεφ προφανῶς ἤξευραν καλὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Μολοντοῦτο δύο ἢ τρεῖς φορὰς ἐφάνησαν διστάζοντες ποίαν διακλάδωσιν νὰ προτιμήσουν. Ἐσταμάτων τότε καὶ συνωμίλουν χαμηλοφώνως, — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐφαίνετο διόλου ὕποπτον, διότι κανεὶς δὲν εἶχε τὴν παραμικρὰν ἀφορμὴν νὰ δυσπιστῇ πρὸς αὐτούς.

Ἐν τούτοις ἡ Καγέττη τοὺς ἐπέβλεπε πάντοτε κρυφίως. Αἱ μυστικαὶ των συνδιαλέξεις καὶ τὰ παράδοξα βλέμματα τὰ ὁποῖα κάποτε ἀντήλλασσον, ἐκίνουν πολὺ τὴν δυσπιστίαν της. Ἐκεῖνοι ὅμως πᾶν ἄλλο ἐφαντάζοντο ἢ ὅτι ἡ νεαρὰ Ἰνδὴ εἶχε λόγον νὰ τους κατασκοπεύῃ.

Τὸ ἑσπέρας ὁ κ. Σέργιος ἐξέλεξεν ἓν μέρος κατάλληλον διὰ νὰ σταθμεύσουν παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ μικροῦ ποταμοῦ. Μετὰ τὸ δεῖπνον, ὁ Κασκαμπέλ, ὁ Κίρσεφ καὶ ὁ Μακρολέλεκας ἀνέλαβον νὰ φυλάττουν, καθεὶς μὲ τὴν σειράν του, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον. Μολονότι ἦσαν πολὺ ἐξηντλημένοι ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας καὶ τὴν ἀγρυπνίαν τῆς προηγουμένης νυκτός, ἐξεπλήρωσαν τὸ χρέος των μὲ πολλὴν εὐσυνειδησίαν, — πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον τοὺς ἀξίζει ἓν εὖγε.

Τὴν ἑπομένην ἐξηκολούθησεν ἡ πορεία διὰ τῆς στενωποῦ, ἡ ὁποία ὁλονὲν ἐγίνετο πλέον ἀνωφερὴς καὶ συγχρόνως πλέον στενή. Μὲ τὰς αὐτὰς δυσκολίας καὶ μὲ τοὺς αὐτοὺς ἀγῶνας τῆς προτεραίας, κατώρθωσαν νὰ διανύσουν δύο ἢ τρεῖς μόλις λεύγας ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν. Ἀλλὰ αὐτά τα εἶχον προϊδῇ καὶ προϋπολογίσῃ εἰς τὰς καθυστερήσεις τοῦ δρομολογίου.

Πολλάκις ὁ κ. Σέργιος καὶ ὁ Γιάννης ἠσθάνθησαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κυνηγήσουν, διότι συχνὰ ἔβλεπον διερχομένους κατ' ἀγέλας ταράντους καὶ δορκάδας καὶ λαγωούς. Ἀλλ' ἂν τὸ θήραμα ἦτο ἄφθονον, τὰ πολεμοφόδια εἶχον ἐξαντληθῇ τελείως, καθὼς γνωρίζομεν, κατὰ τὴν πρὸς τοὺς λύκους μάχην, μόνον δὲ εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον ἠδύναντο νὰ προμηθευθῶσι νέα. Ὡς ἐκ τούτου τὰ τυφέκια ἦσαν καταδικασμένα εἰς προσωρινὴν ἀργίαν· ὁ δὲ Βάγκραμ, βλέπων τὸν κύριόν του, ἐφαίνετο ὡς νὰ τῷ ἔλεγε:

«Μὰ πῶς; δὲν θὰ κυνηγήσωμεν λοιπὸν πλέον;...»

Ἐν τούτοις παρουσιάσθη μία περίστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ χρῆσις τῶν πυροβόλων ὅπλων θὰ ἦτο τελείως δικαιολογημένη

Ἦσαν τρεῖς ὧραι μετὰ μεσημβρίαν. Ἡ «Εὔδρομος Οἰκία» ἐπροχώρει κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, ὅταν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐφάνη μία ἄρκτος. Ἦτο μεγαλόσωμον ζῷον, ἡ ἐμφάνισις τοῦ ὁποίου ἀνηγγέλθη ἀπὸ τὰ ἐνδεικτικὰ γαυγίσματα τῶν δύο σκύλων. Ὀρθία ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἐκίνει τὴν πελωρίαν της κεφαλήν, ἐνῷ ἔβλεπε εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην διερχόμενον τὸ μικρὸν κερδάνιον.

Εἶχε σκοπὸν νὰ ὁρμήσῃ αὐτὴ ἡ ἄρκτος; Τὸ βλέμμα της ἦτο βλέμμα περιεργείας ἁπλῆς ἢ ὀρέξεως κινδυνώδους διὰ τὰ ζῷα καὶ τοὺς ὁδηγούς των;

Ὁ Γιάννης ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸν Βάγκραμ καὶ εἰς τὸν Μαρέγκον, διὰ νὰ μὴ ἐξερεθισθῇ τὸ θηρίον, ἀφ' οὗ ἦσαν παντελῶς ἄοπλοι. Διατί νὰ θελήσουν νὰ μεταβάλουν τὰς εἰρηνικὰς ἴσως διαθέσεις του εἰς διαθέσεις ἐχθρικάς, ὅτε καὶ θὰ τῷ ἦτο πολὺ εὔκολον νὰ περάσῃ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην;

Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐκυττάχθησαν ἡσύχως, ὡς ταξειδιῶται συναντώμενοι εἰς τὸν δρόμον, ἐνῷ ὁ Κασκαμπὲλ ἔλεγε;

«Τί κρῖμα νὰ μὴ ἠμποροῦμεν νὰ συλλάβωμεν αὐτὴν τὴν θαυμασίαν ἄρκτον τῶν Οὐραλίων! Τί φιγοῦρα ποῦ θὰ ἐκάμναμεν μὲ ἕνα τέτοιο ζῷον εἰς τὸ Πέρμον!»

Ἦτο πραγματικῶς δύσκολον νὰ ποτελέσῃ καὶ ἡ ἄρκτος ἐκείνη μέρος τοῦ θιάσου Κασκαμπέλ. Ἄλλως τε, προτιμῶσα, φαίνεται, τὴν ἀγροτικὴν ζωήν, ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν πλανοδίων καλλιτεχνῶν, ἐπάτησε καὶ μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, ἐκίνησε διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν δασύτριχα κεφαλήν της καὶ ἔφυγε μὲ τὰ τέσσαρα...

Ὁπωσδήποτε, ἐπειδὴ κάθε χαιρετισμὸς πρέπει νὰ εὑρίσκῃ ἀνταπόκρισιν, ὁ Ἀλέκος τὴν ἐχαιρέτισε μὲ τὸ καπέλον του, — μολονότι ὁ Γιάννης θὰ ἐπεθύμει πολὺ νὰ τὴν χαιρετίσῃ μὲ τὸ τυφέκι του...

(Ἕπεται συνέχεια)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΙΝΕ ΤΡΕΛΛΗ!

Ἀγαπητοί μου,

Προχθὲς τὸ ἀπόγευμα ἔκαμα τὸν γῦρον τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ ὡραῖος αὐτὸς περίπατος ἦτο ἀκόμη ὡραιότερος τὴν ἡμέραν ἐκείνην μὲ τὸ πρῶτον ψῦχος καὶ μὲ τὸν βορρᾶν, ὁ ὁποῖος τονόνει τὸ σῶμα, τὸ ἐκνευρισμένον ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς καύσονας τοῦ θέρους. Διὰ τοῦτο ἐπέστρεφα φαιδρὸς καὶ εὐχαριστημένος. Βλέπων ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν μεγαλοπρεπῆ ὄγκον τῆς Ἀκροπόλεως μὲ τὰ ἀθάνατα ἐρείπια καὶ κάτω τὸ ἐσχάτως ἀποκαλυφθὲν μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως μὲ τὰ περίεργα λείψανα τῶν οἰκιῶν, τῶν ὁδῶν, τῶν ὑδραγωγείων· ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅταν ἐπροχώρησα ὀλίγον, ἔχων ἐνώπιόν μου τὴν εἰκόνα τῆς νέας πόλεως μὲ τὰς κομψὰς οἰκοδομὰς καὶ μὲ τὸν ἀπέραντον ὁρίζοντα, μυρία ὅσα ἐσκεπτόμην. Ἡ θέα τῆς ἀρχαιότητος μετέφερε τὸν νοῦν μου εἰς τὸ παρελθόν, ἡ δὲ νέα πόλις εἰς τὸ παρὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Τὴν ὥραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠνάπτοντο καὶ ἔφεγγον μακρόθεν τὰ πρῶτα ἠλεκτρικά, ἐφανταζόμην τί θὰ ἔλεγε κανένας ἀρχαῖος Ἀθηναῖος, ὁ Περικλῆς ὁ ἴδιος παραδείγματος χάριν, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰναστηθῇ αἴφνης ἀπὸ τὸν τάφον καὶ νὰ ἴδῃ τὰς σημερινὰς Ἀθήνας. Θὰ τα ἔχανε βέβαια ὁ σεβαστός μας πρόγονος! Θὰ ἐλυπεῖτο ἴσως διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ θείου Παρθενῶνος καὶ θὰ ἐδυσκολεύετο πολὺ νὰναγνωρίσῃ τὸ περιπαλλὲς Θησεῖον. Ἀλλ' ὁποίαν ἔκπληξιν θὰ του ἐπροξένει ἡ νέα πόλις, ἡ ὁποία διεθέχθη τὴν παλαιάν! Δρόμοι θαυμάσιοι, μέγαρα πλῆθος, σιδηρόδρομοι, ἠλεκτρικὰ φῶτα . . . Καλὲ τί λέγω! Μόνον ἂν μ' ἔβλεπε νὰνάπτω τὸ σιγάρον μου μ' ἓν μικρὸν τεμάχιον ξύλου, ἀναφλεγομένου ὡς διὰ μαγείας, ἠμποροῦσε νὰ παραφρονήσῃ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἁπλοῦ πυρείου μέχρι τοῦ ἀτμοκλοίου καὶ τοῦ ἀεροστάτου, πόσαι ἐφευρέσεις, πόσα θαυμάσια, ὁποία μεταβολὴ βίου, ὁποία πρόοδος!.. Καὶ ἐγελοῦσα συλλογιζόμενος τί θὰ ἔλεγε καὶ τί μοῦτρα θὰ ἔκαμνεν, εἰς κάθε τι τὸ ὁποῖον θὰ του ἐπαρουσίαζον καὶ θὰ του ἐξηγοῦσαν, ὁ ἀρχαῖος Ἀθηναῖος....

Ἀλλ' ἀρά γε θὰ του ἔκαμνεν ἐντύπωσιν ὁ νεώτερος πολιτισμός, ἀρά γε θὰ τὸν εὐχαριστοῦσαν ἐπίσης τὰ ἤθη μας, τὰ ἐνδύματά μας, αἱ ὁμιλίαι μας, τὰ οἰκοδομήματά μας, ἡ τέχνη μας, τὰ ἀγάλματά μας, αἱ εἰκόνες μας, ἡ γλῶσσά μας, οἱ τρόποι μας;... Ἐπιτέλους θὰ ὑπερηφανεύετο διὰ τοὺς ἀπογόνους του ἢ θὰ ἠσχύνετο;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν δὲν ἠμποροῦσα νὰποκριθῶ ἀμέσως ναὶ ἢ ὄχι καὶ ἐπροχωροῦσα ὁλονὲν συλλογιζόμενος, ὅταν ἐκεῖ κάτω, πλησίον τῆς Πύλης τοῦ Ἀδριανοῦ, ἤκουσα εὐθύμους γέλωτας καὶ εἶδα ἕνα ὁμιλον παιδίων, τὰ ὁποῖα ἔτρεχαν ζωηρότατα, ἐφώναζαν, ἐχειροκροτοῦσαν. Ὅταν ἐπλησίασα, εἶδα ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς φαιδρότητός των ἦτο μία γυνὴ δυστυχὴς καὶ ρακένδυτος, ἰσχνή, μὲ λυμένα μαλλιά, ἐλεεινή, ἡ ὁποία ἔκλαιεν, ἐνῷ τὰ παιδία ἐγελοῦσαν... Ἤμουν ἐκεῖ πλέον, ὅταν ἕνα παιδὶ τὴν ἐπλησίασε καὶ ἐδοκίμασε νὰ της τραβήξῃ τὸ κουρελιασμένο της σάλι. Ἐκείνη τότε ἄφησε τὰ κλάματα, ἔκυψε κάτω, ἐπῆρε δύο πέτρες — ἐν τῷ μεταξὺ τὸ παιδὶ ἔφυγε, — καὶ ἔκαμε πῶς θὰ τας ρίψῃ.

Τὰ παιδία τότε ἐτράπησαν ὅλα εἰς φυγὴν μὲ ἀλαλαγμούς.

— Μή! μή! μή! ἐφώναζαν καὶ ἐγελοῦσαν.

Ἡ γυνή, ἅμα εἶδε ὅτι την ἄφησαν, ἔκαμε νὰ φύγῃ· ἀλλὰ πάλιν ἔτρεξαν τὰ παιδία καὶ την ἐπερικύκλωσαν μὲ χίλια πειράγματα. Φαίνεται ὅτι αὐτὸ ἐγίνετο ἀπὸ πολλὴν ὥραν. Ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη ἔκλαιε καὶ ὡς νὰ ἐλυπεῖτο νὰ κτυπήσῃ τὰ παιδία, ἐκρατοῦσε πάντα τὲς πέτρες, χωρὶς νὰ τας μεταχειρίζεται.

— Τί τρέχει; ἠρώτησα ἕνα παιδί, τὸ ὁποῖον εὑρέθη κοντά μου· γιατὶ την πειράζετε αὐτὴ τὴ δυστυχισμένη; σᾶς ἔκαμε τίποτε;

Τὸ παιδὶ μ' ἐκύτταξε μὲ μεγάλον θαυμασμὸν καὶ μοῦ εἶπε:

— Εἶνε τρελλή!

Τὸ βλέμμα του ὅμως καὶ τὸ ὕφος του ἔλεγε:

— Μὰ δὲν την βλέπετε λοιπόν; Ἦταν ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσετε;

Εἶνε τρελλή! Ὡραία δικαιολογία, μὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀπάνθρωπον ἐκείνην σκληρότητα! Εἶνε τρελλή! Ἀκοῦτ' ἐκεῖ ἐσεῖς! Λοιπόν, δὲν αἰσθάνεται ἐπειδὴ εἶνε τρελλή, δὲν πονεῖ, δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν δρόμον της ἥσυχα, χωρὶς νὰ την πειράξῃ κανείς;

Καὶ ἴσα-ἴσα ἐπειδὴ εἶνε τρελλή, δέν σας ἐμπνέει περισσότερον τὸν οἶκτον, δέν την λυπεῖσθε τὴν δυστυχῆ αὐτὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἔχασε ὅ,τι πολυτιμώτερον ἔχει ὁ ἄνθρωπος — τὸ λογικόν της; Ἂν εἶνε σκληρὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ διασκεδάσῃ, πειράζει ἕνα κωφόν, ἢ ἕνα τυφλόν, ἢ ἕνα ἀνάπηρον, τί τέρας πρέπει νὰ εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος βασανίζει ἄνθρωπον, ποῦ ἔχασε ὄχι τὰ μάτια του, ἢ τὸ πόδι του ἢ τὴν ἀκοήν του, ἀλλ' αὐτὸ τὸ κεφάλι του! Καὶ ἂν εἶνε ἀπανθρωπία νὰ περικαίῃ κανεὶς τὰ φυσικὰ ἐλαττώματα, ποῖον ἄλλο ὑπάρχει ἄξιον μεγαλητέρου οἴκτου καὶ σεβασμοῦ, ἀπὸ τὸ ἐλάττωμα ἑνὸς τρελλοῦ!

Μὴ νομίσετε ὅμως ὅ,τι τὰ εἶπα αὐτὰ εἰς τὰ παιδία. Δέν μου ἀρέσει πολὺ νὰ κάμνω τὸν ὑπαίθριον ρήτορα... Ἐδοκίμασα μόνον νὰποτρέψω τὰ παιδία ἀπὸ τὴν σκληράν των διασκέδασιν καὶ νὰ διευκολύνω μὲ τρόπον τὴν ἀποχώρησιν τῆς τρελλῆς, χωρὶς νὰ την ἀκολουθήσουν κλέον οἱ μικροὶ βασανισταί.

— Ἐλᾶτε, παιδιά, φθάνει, τοὺς εἶπα· ἀρκετὰ ἐδιασκεδάσατε. Αὔριο πάλι...

Ἀφήσατε τώρα τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ νὰ πάγῃ καὶ 'στὸ σπίτι της.

Μερικὰ παιδιὰ μὲ ἄκουσαν πραγματικῶς καὶ ἔφυγαν. Τὰ περισσότερα ὅμως ἔμειναν ἐκεῖ, ὄχι μὲ πολὺ καλὰς διαθέσεις.

— Ἐλᾶτε, εἶπα πάλιν, ἀφῆστέ την νὰ πάγῃ 'στὸ σπίτι της.

— Αὐτὴ δὲν ἔχει σπίτι! μοῦ ἀπήντησεν ἕνα παιδί.

Κ' ἐγὼ δὲν ἠξεύρω πῶς θὰ ἐτελείωνεν αὐτὴ ἡ σκηνή, ὅταν ἐφάνη ἕνας ἀστυφύλαξ, ὁ ὁποῖος ἐπέβαλεν εἰς τὰ παιδία νὰ διαλυθοῦν καὶ παρέλαβε τὴν τρελλήν.

Οὕτως ἐμελαγχόλησα εἰς τὸ τέλος τοῦ φαιδροῦ μου περιπάτου. Τί θὰ ἔλεγεν ὁ ἀρχαῖος Ἀθηναῖος, ὁ σεβαστὸς πρόγονός μας, ἂν ἔβλεπε καὶ αὐτὴν τὴν σκηνήν;

Δὲν θὰ ἐμακάριζε βέβαια τὸν ἑαυτόν του διὰ τοιούτους μικροὺς ἀπογόνους!... Συμφωνεῖτε, καλοί μου φίλοι;

Σᾶς ἀσπάζομαι, ΦΑΙΔΩΝ

Εἶνε ἕτοιμον ἤδη καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τίθεται εἰς κυκλοφορίαν τὸ *Ἡμερολόγιον Σκόλαου τοῦ 1897*. Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦτο, τὸ κάλλιστον ἐκ τῶν ἐκδιδομένων ἐν Ἑλλάδι, εἶνε ὀγκῶδες καὶ κομψότατον βιβλίον, περιέχον λαμπρὰς εἰκόνας καὶ ὕλην ποικίλην — διηγήματα, ποιήματα, κωμῳδίας, δραμάτια, ἄρθρα, μελέτας, ἀνέκδοτα, βιογραφίας κτλ. κτλ. — δύνανται δὲ νὰ τα ἀναγνώσουν εὐχαρίστως ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, διότι πάσης ἡλικίας καὶ ἀναπτύξεως ἀναγνώστης θὰ εὕρῃ ἐν αὐτῷ τὸ ἀνάγνωσμα τῆς ὀρέξεώς του.

Ἀργότερα, ὅταν θὰ δημοσιευθῇ, θὰ εἰδοποιήσωμεν διὰ νὰ το ἀποκτήσουν ὅσαι θέλουν ἀπὸ τὰς οἰκογενείας τῶν συνδρομητῶν μας.

Σήμερον ἀποσπῶμεν ἐξ αὐτοῦ τὸ κατωτέρω ἀρθρίδιον τοῦ κ. Δ. Ζ. Σκεφανόπολι, τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐκδότου.

Σ.τ.Δ.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Ἡ ἄνοιξις καὶ τὸ θέρος εἶνε ἡ ἐποχὴ τῶν φωλεῶν· δι' αὐτὸ ἔρχομαι καὶ ἐγὼ τώρα νὰ σᾶς ὁμιλήσω διὰ τὰ πτηνά, τοὺς χαριτωμένους αὐτοὺς ξένους τῶν ἀγρῶν μας, τοὺς πολυτίμους αὐτοὺς βοηθοὺς τῆς γεωργίας. Θέλω μίαν φορὰν ἀκόμη νὰ γίνω συνήγορός των, νὰ κάμω ἔκκλησιν εἰς τὸν νοῦν σας καὶ εἰς τὴν καρδίαν σας, νὰ σᾶς δείξω πόσον κακοί, πόσον ἀχάριστοι εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τα καταδιώκουν καὶ τα καταστρέφουν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἕνα φοβερόν, ἕνα ἀκαταπόνητον, ἀμείλικτον ἐχθρόν, σχεδὸν ἀπρόσβλητον εἰς τὰ κρησφύγετά του, ὁ ὁποῖος πεπροικισμένος μὲ ἔκτακτον γονιμότητα, πολλαπλασιάζεται ἀπείρως πέριξ ἡμῶν καὶ πλημμυρεῖ καὶ γῆν καὶ ἀέρα καὶ ὕδατα. Ἀπαταπαύστως προσβάλλει τοὺς ἀγρούς μας, τὰς ἀμπέλους μας, τοὺς κήπους μας, τὰ δάση μας, τὰ κατοικίδια ζῷα μας καὶ — πρᾶγμα ἀπίστευτον — θὰ ἐρήμωνε τὴν γῆν, ἂν ἡ φύσις δὲν ἀπέστελλεν εἰς βοήθειάν μας ἄγρυπνον στρατιάν, ἡ ὁποία τὸν καταδιώκει, τὸν προσβάλλει, τὸν καταστρέφει ἀδιακόπως καὶ ἀνηλεῶς.

Τῷ ὄντι, πεπροικισμένον μὲ ὅρασιν διαπεραστικήν, μὲ ῥάμφος ὀξύτατον, μὲ πτῆσιν ταχεῖαν καὶ ἀσφαλῆ, τὸ πτηνὸν εἶνε ὡπλισμένον διὰ νὰ τον καταβάλλῃ. Ἡ χελιδὼν τον συλλαμβάνει εἰς τὸν ἀέρα, ὁ σχοίνικλος τον καταδιώκει ὑπὸ τὸν βόρβορον, ὁ δρυοκολάπτης τρυπᾷ τοὺς φλοιοὺς διὰ νὰ τον εὕρῃ καὶ τὸ ἀναρίθ-

μητον γένος τῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν καταστρέφει ἀλύπητα τὸν ἐχθρὸν αὐτὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος—θά το ἐμαντεύσατε βεβαίως ἤδη—εἶνε τὸ ἔντομον.

Ἐν τοσούτῳ, ἂν καὶ κᾶτι ἔγινεν ὑπὲρ αὐτοῦ τελευταίως, τὸ πτηνὸν δὲν εὑρίσκει ἀρκετὴν προστασίαν. Τοῦ ἔχομεν κηρύξῃ, ἢ μᾶλλον τοῦ ἔχετε κηρύξῃ, μικροί μου φίλοι, πόλεμον λυσσώδη, ἀδιάκοπον ἐν παντὶ καιρῷ καὶ παντὶ τόπῳ. Καταστρέφετε τὰς φωλεάς του, τοῦ στήνετε παγίδας, τὸ πιάνετε καὶ το κλείετε εἰς τὰ κλουβιὰ ὅπου ἡ ἔλλειψις ἐλευθέρου ἀέρος δὲν ἀργεῖ νὰ το σκοτώσῃ. Συχνὰ το βασανίζετε χωρὶς νὰ συλλογίζεσθε ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ παρδαλόν του πτέρωμα κτυπᾷ ἡ καρδία τοῦ εὐαισθητοτέρου, τοῦ χαριεστέρου τῶν πλασμάτων, χωρὶς νὰ σκεφθῆτε ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸ ψυχήν, ψυχὴν ὅπου ψάλλει διὰ νὰ σκορπίζῃ τὴν χαρὰν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὅτι ὅπως τὸ ἄνθος, περισσότερον ἴσως ἀπὸ τὸ ἄνθος, τὸ πτηνὸν ἐπλάσθη διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ὀφθαλμῶν.

Δὲν εἶνε πολὺς καιρὸς ἀφ' ὅτου ἤρχισε τὸ πτηνὸν νὰ εὑρίσκῃ προστασίαν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐννοεῖ νὰ παραδεχθῇ ὅτι εἶνε ὁ ὠφελιμώτερός του σύμμαχος ἐναντίον τῶν ἐντόμων. Ἀλλ' οἱ νόμοι τοὺς ὁποίους ἐψήφισαν εἰς πολλὰς χώρας δὲν θὰ φέρουν ἀποτέλεσμα, μικροί μου φίλοι, παρὰ ὅταν σεῖς ἀναλάβετε τὴν προστασίαν τοῦ πτηνοῦ. Εἶνε ἀδύνατον καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν, διότι ἡ ἀδυναμία σας εἶνε ἡ μεγίστη τῶν δυνάμεών σας, περιμένει βοήθειαν. Ἀγαπήσατέ το καὶ θά το ἀγαπήσουν καὶ οἱ γονεῖς σας. Τότε καὶ ἄνθη θὰ γίνουν περισσότερα καὶ καρποὶ ἀφθονώτεροι καὶ χαρὰ μεγαλητέρα θὰ βασιλεύῃ εἰς τὸν ἀέρα, ἐπειδὴ τίποτε δὲν τον φαιδρύνει ὅπως τὸ ᾆσμα τοῦ πτηνοῦ. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν χώραν ὅπου τὸ πτηνὸν δὲν σταματᾷ διὰ νὰ κτίσῃ τὴν φωλεάν του· εἶνε χώρα κατηραμένη.

Ἔχω ὑποδείξῃ καὶ ἐδῶ καὶ ἀλλαχοῦ τὴν χρησιμότητα τῶν πτηνῶν, τῶν μικρῶν πρὸ πάντων πτηνῶν τὰ ὁποῖα τόσον ἀσπλάγχνως καταδιώκετε, ἐπειδὴ κανεὶς ποτὲ δὲν σας ἐξήγησε, πόσους καρπούς, ἀπὸ τοὺς γλυκεῖς ἐκείνους καρποὺς ὅπου τόσον ἀγαπᾶτε, θὰ ἔσωζεν ἀπὸ τὰ ἔντομα ἡ οἰκογένεια τῶν πτηνῶν τὴν ὁποίαν κατεστρέψατε, ἢ πόσα τεμάχια ἄρτου στερεῖ ὁ θάνατος ἑνὸς πτηνοῦ τὸν γεωργὸν ὁ ὁποῖος μοχθεῖ σκυμμένος εἰς τὸ χῶμα· ἐπειδὴ κανείς, ὅπως ἐγὼ σήμερον, δὲν ἔκαμεν ἕως τώρα ἔκκλησιν εἰς τὴν καρδίαν σας ὑκὲρ τοῦ πτηνοῦ, τοῦ μόνου ὑπερασπιστοῦ μας κατὰ τοῦ μικροσκοπικοῦ μας ἐχθροῦ. Σᾶς ἔχουν ποτὲ ἐξηγήσῃ ὅτι οὔτε οἱ σοφώτεροι ὑπολογισμοὶ τοῦ διδασκάλου σας δὲν ἠμποροῦν νὰ σας δώσουν ἰδέαν τῆς καταπληκτικῆς ταχύτητος μὲ τὴν ὁποίαν πολλαπλασιάζονται τὰ ἔντομα, ὅτι τὰ μικροσκοπικὰ αὐτὰ ὄντα σπείρουν ὅπου καὶ ἂν διαβοῦν τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν ὄλεθρον;

Ἂν σᾶς εἶχαν διδάξῃ πόση εἶνε ἡ καταστρεπτικὴ δύναμις τοῦ ἐντόμου, ὅπως σᾶς μανθάνουν νὰ μισῆτε τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος σας, δὲν θὰ ἐτολμᾶτε, μικροί μου φίλοι, νὰ καταστρέφετε τὸν πολύτιμον σύμμαχον τὸν ὁποῖον μᾶς ἔδωσεν ὁ Θεὸς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ τοῦ τόσον φοβεροῦ ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας του. Ἐπειδὴ εἶνε τόσον μικρός, ὥστε δὲν κατορθώνωμεν νὰ τον βλέπωμεν μὲ τοὺς μεγάλους μας ὀφθαλμοὺς τοὺς ἑκατοντάκις ἀσθενεστέρους ἀπὸ τὰ γλυκά, τὰ ἐκφραστικώτατα ματάκια τοῦ πτηνοῦ. Ἐπάνω κάτω, δεξιά, ἀριστερᾷ μᾶς τριγυρίζει, ἀόρατος καὶ ἀσύλληπτος. Καὶ δι' αὐτὸ εἶνε τρομερός.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσετε, καλοί μου φίλοι, ὅτι ἡ χρησιμότης τοῦ πτηνοῦ δὲν εἶνε τόσον καλὰ ἀποδεδειγμένη, ἡ εὐθύνη σας ὅταν το καταστρέφετε θὰ εἶνε δι' αὐτὸ μικροτέρα; Ὑπάρχει εἰς τὴν γῆν ἄλλο πλάσμα χαριέστερον ἀπὸ τὸ πτηνόν; Δίδει ζωὴν εἰς τὴν ἐρημίαν, ὅπως φέρει χαρὰν εἰς τὰς πόλεις. Εἶμαι τόσον εὐτυχὴς ὅταν πετᾷ γύρω μου θαρραλέον καὶ ἀμέριμνον, ἐπειδὴ ἠξεύρει ὅτι δὲν ἔχει τίποτε νὰ φοβηθῇ ἀπὸ ἐμέ. Πόσον λυποῦμαι τὸν πυρρούλαν καὶ τὸν σπουργίτην ἀκόμη, τὸν χαριτωμένον αὐθάδη, ὅταν ὁ χειμὼν σκεπάζῃ τὴν γῆν μὲ χιόνια. Πεινοῦν τὰ καϊμένα καὶ πολὺ συχνὰ εἰς τὴν ἐξοχήν, ὅπου κατοικῶ ἀπὸ τινων ἐτῶν, τοὺς σκορπίζω τροφὴν ἐπάνω εἰς τὸ παγωμένον χῶμα. Μιμηθῆτέ με κατὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέρας τοῦ χειμῶνος, διότι ὁποιος συμπονεῖ τὰ πτηνὰ δὲν θὰ μείνῃ ἀναίσθητος καὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας. Καὶ νομίζετε ὅτι εἶνε μικρὰ ἀνταμοιβὴ διὰ τοὺς κόπους μου νὰ βλέπω τὰ πτηνὰ νὰ με τριγυρίζουν καὶ μὲ εὔθυμα τραγούδια νὰ μοῦ ἐκφράζουν τὴν εὐγνωμοσύνην των! Δι' αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλλω· τὰ πτηνὰ ἔχουν γλῶσσαν, πολὺ γλυκυτέραν ἀπὸ ἐκείνην τῶν κακῶν παιδιῶν καὶ τῶν σκληρῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ τα ἐξοντώσουν· γλῶσσαν καταληπτὴν μόνον εἰς ὅσους τὴν ἀκούουν ὅπως ἀκούουν μίαν ὡραίαν μουσικήν.

Ὅταν ἀκούω, ἀγαπητοί μου φίλοι, τὸν φλῶρον, τὸν σπίνον, τὴν καρδερίναν καὶ τὸν κόσσυφον νὰ ἐπαναλαμβάνουν τὰ χαρωπά των τραγούδια· ὅταν βλέπω τὸν κορυδαλὸν ν' ἀναβαίνῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν ψάλλων· ὅταν θαυμάζω τὰ ἀπαστράπτοντα χρώματα τῆς ἀλκυόνος, τοῦ ζωντανοῦ τούτου ἄνθους· ὅταν πρὸ πάντων εἰς τὴν σιωπὴν τῆς νυκτὸς ἀντηχεῖ τὸ ᾆσμα τῆς ἀηδόνος, δὲν ἠμπορῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι αὐτὰ τὰ πλάσματα ἐδημιουργήθησαν διὰ νὰ ἔχωμεν ἡμεῖς τὸ δικαίωμα νὰ τα καταστρέφωμεν.

Νὰ σκοτώσετε ἕνα πουλάκι, εἶνε ἀσυγκρίτως χειρότερον, τὸ ἐννοεῖτε τώρα, παρὰ νὰ κόψετε ἓν ἄνθος διὰ νὰ το ἰδῆτε ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἄοσμον καὶ μαραμένον. Μίαν φορὰν ἐνθυμοῦμαι, ὅταν ἤμην μικρός, ἐσύναζα ἄνθη μέσα εἰς τὰ σπαρτά. Ἔξαφνα ἀνακαλύπτω κατὰ γῆς ἕνα μικρὸν σωρὸν βρύα. Ὁ σωρὸς εἶχε μίαν τρύπαν καὶ μέσα εἰς τὴν τρύπαν ζαρωμένον ἕνα πουλάκι μὲ ἐκύτταζε μὲ φόβον. Κατώρθωσα νὰ το πιάσω· ἄχ! πῶς ἔτρεμε μέσα 'ς τὸ χέρι μου. Εἰς τὸ βάθος τῆς φωλεᾶς ἦσαν πέντε πουλάκια μόλις σκεπασμένα μὲ χνοῦδι. Ἐφώναζαν καὶ ἐννόησα ὅτι μοῦ ἐζητοῦσαν τὴν μητέρα των. Τότε ἐσυλλογίσθην τὴν ἰδικήν μου· τί λύπην θὰ ἠσθανόμην, πόσον ἔρημος θὰ ἔμενα ἂν συνέβαινε νὰ την χάσω· ἔσφιγξεν ἡ καρδιά μου, τὰ μάτια μου ἐγέμισαν δάκρυα καὶ ἄφησα τὸ πουλάκι τὸ ὁποῖον ἐπέταξε τρελλὸν ἀπὸ τὴν χαρά του. Τόσα ἔτη ἐπέρασαν ἔκτοτε καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ λησμονήσω οὔτε τὸ μικρὸν αὐτὸ δρᾶμα, οὔτε τὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπροξένησε μία τόσον ἀσήμαντος πρᾶξις.

Πιστεύσατέ με, ἀγαπητοί μου φίλοι, μὴν κακομεταχειρίζεσθε τὰ πτηνά, μήν τα σκοτώνετε, μὴν καταστρέφετε τὰς φωλεάς των, μὴν σπάνετε τὰ αὐγά των, ἀφήνετέ τα νὰ ἀνατρέφουν τὰς οἰκογενείας των καὶ ὅταν θὰ πετοῦν τριγύρω σας, τὸ ᾆσμα των καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ θροῦς τῶν πτερύγων των θὰ ἀντηχοῦν εἰς τὰς καρδίας σας ὡς ὕμνος ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ἀπρίλιος, 1896.

Α. Ζ. Στεφανοπολις

ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ ΜΗΤΗΡ

Λέει 'στὴν Εὐρυφάεσσα
τἀργυρὸ Φεγγάρι:
«Λαμπερὴ Μαννοῦλά μου,
κάμε μου τὴ χάρι
νὰ μ' ὑφάνῃς φόρεμα,
νὰ μου πάῃ 'ς τὸ σῶμα!»

Θαμπερὸ ὅμως ἄνοιξε
τὸ χρυσό της στόμα
Κ' εἶπε ἡ Εὐρυφάεσσα:

«Τοῦτο θὲ νὰ γίνῃ
ὅταν 'ς ἓν ἀνάστημα
τὸ κορμί σου μείνῃ!
Πότε ὀλοστρόγγυλο
εἶσαι, σὰν τὴ σφαῖρα,
πότε μισοφέγγαρο
τρέχεις 'στὸν αἰθέρα,
ἄλλοτε σὰν δρέπανο
πάλιν ἀνατέλλεις!
Πῶς λοιπὸν ἰσόκορμο
φόρεμα μοῦ θέλεις;
Μὲ μισὸ 'πουκάμισο
σὰν ἐδένα τρέχουν,
ὅσοι εἶν' ἀκατάστατοι,
στάσι ὅσοι δὲν ἔχουν!»

[Κατὰ τὸν Αἰσώπειον μῦθον]

Ι. Γ. Γιαννουκος

Ο ΟΡΦΑΝΟΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΡΛΕΑΝΗΣ
[ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ]

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 341)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.
ΟΠΟΥ ΑΝΘΙΖΟΥΝ ΤΑ ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΑ

Ἦτο ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἄνθη τῶν ἐλαιῶν καὶ τῶν ἰάσμων ἐγέμιζαν τὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ τὰς θελκτικάς των εὐωδίας. Ἀπὸ δύο μηνῶν καὶ πλέον οἱ δύο μικροὶ δραπέται ὡδοιπόρουν χωρὶς διακοπήν. Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸ ταξείδιον ἐγίνετο δυσκολώτερον καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αἱ δυνάμεις τοῦ Φιλίππου ἠλαττοῦντο.

Αἱ κακοκαιρίαι, τὸ ψῦχος, ἡ πεῖνα καὶ αἱ παντοειδεῖς ἀνάγκαι κατέβαλον τὸ λεπτοφυὲς παιδίον καὶ το ἔκαμαν τόσῳ ἰσχνὸν καὶ ὠχρόν, ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς πλέον ὅτι αἱ ἡμέραι του ἦσαν μετρημέναι. Τῷ ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ περιπατῇ χωρὶς νὰ στέκεται συχνὰ διὰ νὰ ξεκουράζεται. Καὶ ἐν τούτοις ἦτο πάντοτε κουρασμένος καὶ ἠσθάνετο διαρκῆ καὶ ἀκατανίκητον ἐπιθυμίαν πρὸς ὕπνον. Ὄρεξιν δὲν εἶχε, δὲν ἔτρωγε σχεδὸν διόλου. Ἂν καθ' ὁδὸν δέν τον ἐλυποῦντο οἱ ἀγαθοὶ χωρικοί, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔπερναν κάποτε εἰς τὰ ἀμάξιά των, θὰ ἔπιπτε κάτω χωρὶς ἄλλο διὰ νὰ μὴ σηκωθῇ πλέον καὶ τὸ ἰσχνόν του σῶμα θὰ εὕρισκεν ἐκεῖ τάφον, ὁ ὁποῖος θὰ ἔμενεν ἄγνωστος διὰ παντὸς εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸν κατεζήτουν...

Τὸ ἠθικόν του θάρρος μολοντοῦτο δὲν τὸν ἐγκατέλειπεν. Ἀναπλήρωνε τὴν ὑλικὴν ἀδυναμίαν μὲ τὴν ψυχικὴν δύναμιν. Ἦτο ἀκόμη φαιδρὸς καὶ εὔελπις. Πολλάκις, ἐνῷ ἔκαιεν ἀπὸ τὸν πυρετόν, ἐφώναζε:

«Δὲν εἶμαι ἄρρωστος! εἶμαι μόνον κουρασμένος. Ἀλλὰ δὲν εἶνε τίποτε· θά μου περάσῃ· ἐμπρός!» Καὶ ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του, ἕως οὗ ἔπιπτεν ἐξηντλημένος καὶ ἐκάθητο εἰς τὸ χεῖλος καμμιᾶς τάφρου, ἀνίκανος πλέον νὰ προχωρήσῃ... Καὶ τότε τὸν ἔπερνεν εἰς τὴν ράχιν του ὁ Λίλυβελ, ἂν ἦτο ἀνάγκη νὰ σπεύσουν, διὰ νὰ φθάσουν πρὶν νυκτώσῃ εἰς καμμίαν οἰκίαν ἢ εἰς κανὲν ἀγροκήπιον.

Ἐπροχώρουν οὕτω βραδέως καὶ ἐπιπόνως· ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἐπροχώρουν. Μίαν ἑσπέραν, ἀπὸ ἕνα ὑψηλὸν λόφον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον φθάσῃ, εἶδον μίαν ὡραίαν λίμνην, ἡ ὁποία ἐφαίνετο ὡς πρόσκομμα ἀνυπέρβλητον, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς ποθητῆς χώρας, εἰς τὴν ὁποίαν μετέβαινον. Ἦτο μαΐος ἡ πανσέληνος διέχυνε τὸ ἀργυροῦν της φῶς, καὶ τὸ δάσος τῶν πεύκων, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο κατάφυτος ὁ λόφος, ἐγέμιζε τὸν ἀέρα ἀπὸ εὐωδίαν. Τὸ ἔδαφος ἐκαλύπτετο ἀπὸ πυκνὸν στρῶμα φύλλων. Ἐπ' αὐτοῦ ἐξηπλώθη ὁ Φίλιππος, μὲ τόσην εὐχαρίστησιν, ὅσην οὐδέποτε ἠσθάνθη ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ ταξειδίου. Ἐνόμισεν ὅτι ἔφθασαν πλέον εἰς τὸ τέρμα. Ἡ λίμνη ἐξάπαντος ἦτο «ἡ ἰδική του» ἐκείνη, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς ὁποίας κεῖται ἡ Νέα Ὀρλεάνη. Τὸ φῶς τῆς σελήνης τοῦ την ἔδειχνε πολὺ πλησίον, ἐνόμιζε δὲ ὅτι ὁ ψίθυρος τῶν πεύκων ἦτο ὁ θροῦς τῶν κυμάτων της. Ὀλίγον ἀκόμη καὶ θὰ ἔφθανεν ἐκεῖ... Καὶ ὅμως, ἡ λίμνη ἐκείνη ἦτο μακρὰν καὶ ἔπρεπε νὰ περιπατήσουν ἀκόμη πολύ, πολύ, διὰ νὰ την φθάσουν...

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Φίλιππος ἦτο πολὺ ἀσθενής. Τὸν κατέλαβεν ἰσχυρὸς πυρετὸς καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ κοιμηθῇ. Ὁ Λίλυβελ ἐκάθητο πλησίον του, τὸν ἔβλεπε καὶ ἔκλαιε.

— Γιατί κλαῖς, Λίλυβελ, τὸν ἠρώτα· γιατί κλαῖς; Ἴδες τί ὡραῖο ποῦ εἶνε τὸ φεγγάρι· μοῦ φαίνεται πῶς ἔχω πτερὰ καὶ πῶς θὰ πετάξω ἕως ἐκεῖ ἐπάνω!

— Κλαίω, κύριε Φίλιππε, ἀπήντησεν ὁ μικρὸς μαῦρος, γιατί εἶσθε ἄρρωστος καὶ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ περάσουμε τὴ λίμνη. Πῶς θὰ κάμουμε; Δὲν μποροῦμε νὰ περιπατήσουμε ἐπάνω 'στὰ νερά. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἴσα-ἴσα εἶνε ἡ Νέα Ὀρλεάνη· μὰ πῶς θὰ φθάσουμε ἐκεῖ, ἀφ' οὗ δὲν μποροῦμε νὰ περπατήσουμε ἐπάνω 'στὰ νερά;

— Μποροῦμε νὰ μείνουμε γιὰ πάντα ἐδῶ καὶ νὰ ναπαυθοῦμεν, ἐψιθύρισεν ὁ Φίλιππος. Μποροῦμε νὰ μείνουμε γιὰ πάντα, ἐπανέλαβεν ὡς ἐν ὀνείρῳ· εἶνε τόσῳ εὔμορφα ἐδῶ!

— Ὄχι, ὄχι! δὲν μποροῦμεν νὰ μείνουμεν ἐδῶ! Πρέπει νὰ περάσουμε τὴ λίμνη! ἀπήντησεν ὁ Λίλυβελ θρηνῶν.

— Μοῦ φαίνεται πῶς εἶμαι 'στὸν κῆπο τῆς θείας Ἀντωνίας, ἐξηκολούθησεν ὁ Φίλιππος παραληρῶν.

— Πρέπει πρῶτον νὰ περάσουμε τὴ λίμνη, γιὰ νὰ φθάσουμε 'στὸν κῆπο τῆς θείας Ἀντωνίας· ἀντέταξεν ὁ Λίλυβελ ὀλοφυρόμενος.

— Ἄνθισαν ἡ ἐλῆες καὶ ἡ γιασεμιές, εἶπεν ὁ Φίλιππος. Ὤ, τί ὡραῖα ποῦ μυρίζουν!

— Ὄχι, κύριε Φίλιππε, δὲν εὐωδιάζουν γιασεμιές, ἀντεῖπεν ὁ Λίλυβελ· ἐδῶ δὲν εἶνε γιασεμιές, παρὰ μόνον πεύκα. Αὐτὰ μυρίζουν ἔτσι.

— Ἔλα, Δέα, ἐξηκολούθησεν ὁ Φίλιππος· ἔλα! πᾶμε νὰ βροῦμε τὴν Κελίνα μας.

— Καλὲ τί λέτε τώρα, κύριε Φίλιππε! Πῶς θὰ πᾶτε νὰ βρῆτε τὴν Κελίνα, χωρὶς νὰ περάσετε τὴ λίμνη; εἶπεν ὁ Λίλυβελ, κλίνων διὰ νὰ ἴδῃ καλλίτερα τὸν μικρὸν ἀσθενῆ.—Ἄ, κοιμᾶται ἐξηκολούθησεν, ὀνειρεύεται καὶ παραμιλεῖ, εἰδεμὴ πῶς θὰ ἔλεγε τέτοιες ἀνοησίες. Ἄ, εἶνε ἄρρωστος, πολὺ ἄρρωστος. Καὶ τώρα τί θὰ γίνουμε; Πῶς θὰ περάσουμε τὴ λίμνη;

Ἔξαφνα ὁ μικρὸς μαῦρος ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐστάθη νάκούσῃ. Κατόπιν ἐξηπλώθη καὶ ἐκόλλησε τὸ αὐτί του εἰς τὸ ἔδαφος διὰ νὰ κούσῃ καλλίτερα.

«Τραῖνο περνᾷ, χωρὶς ἄλλο, εἶπεν. Ἂν ἤμαστε κάτω 'ς τὴν γραμμή, μποροῦσε νὰ μας πάρῃ. Ὤ, ναί, δὲν μποροῦν νὰ φήσουν ἔτσι ἕνα παιδὶ ἄρρωστο, ποῦ κοντεύει νὰ πεθάνῃ, ποῦ ὀνειρεύεται καὶ παραμιλεῖ καὶ δὲν ξεύρει πειὰ τί λέει. Πρέπει νὰ πᾶμε ἐκεῖ κάτω.»

Καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:—Κύριε Φίλιππε! κύριε Φίλιππε! Ἔλᾶτε, ἐλᾶτε

«Τότε, λαβὼν τὸν Φίλιππον εἰς τὰς ἀγκάλας του...». (Σελ. 350, στήλ. α').

γρήγορα. Κάμετε λιγάκι θάρρος. Θὰ μᾶς πάρῃ τὸ τραῖνο καὶ θὰ φθάσουμε γρήγορα· ἐλᾶτε! ἐλᾶτε!

Ἀλλ' ὁ Φίλιππος δέν τον ἤκουεν. Ἦτο βυθισμένος εἰς ἐντελῆ ἀναισθησίαν· καὶ ὅταν ὁ Λίλυβελ τοῦ ἐσήκωσε τὴν κεφαλήν, ἔκεσε πάλιν ἀδρανὴς ἐπάνω εἰς τὸ φύλλινον προσκεφάλαιον.

«Δέν μ' ἀκούει! εἶπεν ὁ Λίλυβελ ἀπελπισμένος· τί νὰ κάμω; Τὸ τραῖνο θὰ περάσῃ χωρὶς νὰ μας ἰδῇ· εἴμαστε πολὺ μακρυὰ καὶ πρέπει νὰ πᾶμε ἐκεῖ κάτω.»

Τῷ ὄντι ἠκούετο μία μακρυσμένη βοή· ὡς κινουμένης ἀμαξοστοιχίας, ὁ δὲ Λίλυβελ, διὰ μέσου τῶν κορμῶν τῶν πεύκων, διέκρινεν ἓν φῶς ἀμυδρόν, τὸ ὁποῖον τῷ ὑπέδειξε τὴν διεύθυνσίν που ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ.

Τότε, λαβὼν τὸν Φίλιππον εἰς τὰς ἀγκάλας του, μὲ πᾶσαν προσοχήν, ὡς διὰ νὰ μή τον ἐξυπνήσῃ, ἤρχισε νὰ περιπατῇ, νὰ τρέχῃ μᾶλλον. Ἀλλὰ μὲ ὅλον του τὸ θάρρος, τὸ ἐγχείρημα ἦτο ἀνώτερον τῶν δυνάμεών του καὶ μετὰ πορείαν ὀλίγων λεπτῶν, ἠναγκάσθη νὰποθέσῃ ἐλαφρῶς τὸ φορτίον του ἐπὶ τῆς χλόης καὶ νὰ σταματήσῃ διὰ νὰναπνεύσῃ.

Κατόπιν ἐφορτώθη τὸν Φίλιππον καὶ διήνυσε πάλιν ἓν μικρὸν διάστημα.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΑΝΑΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΟΝ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 340)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

ΕΥΤΕΡΠΗ, ΚΥΡΑ ΧΡΥΣΗ, ΜΑΡΟΥΛΑ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.

ΚΥΡΑ ΧΡΥΣΗ. *(Τρέχει περιχαρὴς πρὸς τὴν Εὐτέρπην· αἱ θυγατέρες της τὴν ἀκολουθοῦν δειλαὶ καὶ συνοσταλμέναι.)*—Ὦ! Εὐτέρπη μου! παιδί μου! Ἐσὺ εἶσαι; Πῶς ἐμεγάλωσες καὶ τί εὔμορφη ποῦ μου ἔγινες! εἶδα κ' ἔπαθα νὰ σε γνωρίσω.

ΕΥΤΕΡΠΗ.—*(Χωρὶς νὰ τὴν κυττάζῃ.)*—Καλὴ μέρα, κυρὰ Χρυσῆ· καλημέρα.

ΚΑ ΧΡΥΣΗ. *(Μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας.)* Ἔλα ἐδῶ, κόρη μου, νὰ σε ἰδῶ. Ἔλα ἐδῶ νὰ σε χορτάσω. Τί γλήγορα ποῦ μεγαλόνουν τὰ κορίτσια! Ἐσὺ εἶσαι ποὺ σε κρατοῦσα 'στὴν ἀγκαλιά μου; νά.. ἔτσι... ἔτσι... *(Τὴν ἀγαγκαλίζεται καὶ τὴν φιλεῖ.)* Ὤ, τὶ χαρά!

ΕΥΤΕΡΠΗ.—*(Ξεφωνίζει.)* Ὤχ! Μὴ με σφίγγῃς, σὲ παρακαλῶ, τόσω δυνατά· πονῶ.

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.— Ἄ, τώρα βλέπω μοῦ ἔγεινες μυιγάγγιχτη! Ἄλλη φορὰ ὅμως καὶ τὰ χάδια σοῦ ἄρεσαν καὶ τὰ φιλιά...

ΕΥΤΕΡΠΗ. (Χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν ὀργασίαν της.) Ἔ, ὅταν εἶνε κανένας μικρός· ἀλλὰ τώρα πειά...

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.— *(Πέρνει τὴν Γιαννούλαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ὁδηγεῖ πρὸς τὴν Εὐτέρπην.)* Νά, ἐδῶ εἶνε ἡ Γιαννούλα μου. Εἶχε μία χαρὰ ποῦ θὰ σ' ἔβλεπε! πώ, πώ, πώ! Ἀλήθεια, Γιαννοῦλα; Ἰδές τί μεγάλη καὶ τί δυνατὴ ποῦ ἔγινε καὶ αὐτή· ὄχι ὅμως εὔμορφη σὰν κ' ἐσένα... *(Πρὸς τὴν Γιαννοῦλαν.)* Ἔλα λοιπόν, Γιαννοῦλα. Τί πηγαίνεις ἔτσι πίσω-πίσω σὰν τὸν κάβουρα! Ἔλα, παιδί μου, 'στὴν Εὐτέρπη σου.

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.— Ντρέπουμαι, μάνα!

ΕΥΤΕΡΠΗ.—Ἔχει δίκηο, κυρὰ-Χρυσῆ. Μὴν την βασανίζῃς!

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.—Ὄχι, ὄχι, θὰ πάρῃ θάρρος. (Πρὸς *τὴν Γιαννούλαν.*) Ἔλα λοιπόν, κόρη μου. Εἶνε ἡ Εὐτέρπη ἡ ἀδελφή σου ποῦ ἤπιατε τὸ ἴδιο γάλα. Δέν την γνωρίζεις; Μπᾶ! Μία φορὰ ἤσαστε τόσω ἀγαπημένες! Ἔλα! *(Τὴν σύρει.)*

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ. *(Πλησιάζει ἐπὶ τέλους, νάσπασθῇ τὴν Εὐτέρπην.)* Μὲ τὴν ἄδειά σας, κυρία Εὐτέρπη...

ΕΥΤΕΡΠΗ. *(Ὀπισθοχωροῦσα)* Μὴν ἔρχεσαι τόσω κοντά, σὲ παρακαλῶ! θὰ μου χαλάσῃς τὸ φόρεμά μου..

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ *(Δακρυσμένη.)* Βλέπεις, μάνα; Δέν εἶνε πειὰ ἡ Εὐτέρπη που 'μάγαποῦσε...

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.— Ὄχι, κόρη μου, εἶνε ἡ ἴδια... Μὰ φαίνεται ποῦ μας ἐξέχασε πειά... *(Μὲ λύπην)* Ἔ, τί νὰ γίνῃ! Ἐμεῖς, βλέπεις, δέν εἴμαστε πλούσιοι καὶ εὐγενεῖς... ἐμεῖς εἴμαστε χωριάτες...

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.—Γιί κακὸ τῆς ἐκάναμε καὶ δέν μας ἀγαπᾷ;

ΜΑΡΟΥΛΑ.— Ἡ Ἰουλία, ἡ δική μου ἀδελφή, θά μας δεχθῇ καλλίτερα· ὦ ἐκείνη εἶνε καλή... τὸ ξεύρω ἐγώ!..

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.— *(Μὲ παράπονον.)* Ἄ δέν το πιστεύω, δέν το πιστεύω... θὰ μας ἐξέχασε καὶ αὐτή... Ἔ, ἄμα μεγαλώσῃ κανένας... αὔτε χάδια καταδέχεται, οὔτε φιλιὰ ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους.. Ἀδιάφορον ἂν τα εἶχα μία φορὰ σὰν παιδιά μου καὶ ἂν με εἶχαν δεύτερη μητέρα!..

ΕΥΤΕΡΠΗ. *(Χεδὸν θυμωμένη.)* Παῦσε πιά, κυρὰ Χρυσῆ, τὴν φλυαρία, σὲ παρακαλῶ! Καὶ πῶς μ' ἐβύζαξες, τί μὲ τοῦτο; Χρέος σου ἦταν! Δέν πιστεύω νὰ σε χρεωστεῖ τίποτε ἡ μητέρα μου!

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.— Ἄ, ὄχι! Δέν ἔχω κανένα παράπονον ἀπὸ τὴ μητέρα σας! Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὰ κελὰ ποὺ μου ἔκαμε... Ἀλλὰ τί με ὠφελοῦν αὐτά, ἀφ' οὗ ἐσεῖς με ξεχάσατε καὶ με μεταχειρίζεσθε μὲ τόση καταφρόνια; Ὦ, πῶς λυπᾶται ἡ καρδιά μου! *(Στρέφεται διὰ νὰ κλαύσῃ.)*

ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΙΟΥΛΙΑ, ΕΥΤΕΡΠΗ, ΚΥΡΑ ΧΡΥΣΗ, ΜΑΡΟΥΛΑ, ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.

ΙΟΥΛΙΑ.—*(Τρέχουσα μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας πρὸς τὴν Κυρὰ-Χρυσῆν.)* Ἄ, ἐδῶ εἶσαι, καλή μου παραμάνα; Μία ὥρα σε ζητῶ 'ς ὅλο τὸ σπίτι. *(Τὴν ἀγαγκαλίζεται καὶ τὴν καταφιλεῖ.)* Καλῶς ἦλθες, Χρυσῆ μου, καλῶς ἦλθες!

ΚΑ ΧΡΥΣΗ.—Εὐχαριστῶ, παιδί μου, εὐχαριστῶ...

ΙΟΥΛΙΑ.— Ὦ, ὦ,! νὰ καὶ ἡ Μαρούλα μου! ἦλθες, ἀγάπη μου; Τί παγουλὴ ποῦ εἶνε, τί εὔμορφη! Ἔλα ἐδῶ. Τί κάνεις, εἶσαι καλά;

ΜΑΡΟΥΛΑ.—Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία Ἰουλία.

ΙΟΥΛΙΑ.— Ἄκου' την-ἐκεῖ πῶς ὁμιλεῖ; Σὰν νὰ βλεπώμασθε πρώτη φορά! Μὰ τί ἔχεις; κλαῖς; Ἔλα ἐδῶ πέ μου, τί ἔχεις;

ΜΑΡΟΥΛΑ.—Βλέπεις, μάνα; Δέν σοῦ το ἔλεγα ἐγώ;

ΙΟΥΛΙΑ.— Μπᾶ! καὶ σύ, Γιαννούλα, κλαῖς; Καὶ σύ, κυρὰ Χρυσῆ; Μὰ τί ἔχετε; Μήπως εἶνε κανένας ἄρρωστος εἰς τὸ σπίτι;

ΚΑ ΧΡΥΣΗ. — *(Ὑποκλινομένη).* Ὄχι, δόξα σοι ὁ Θεός, κυρία Ἰουλία.

ΙΟΥΛΙΑ.— Μπᾶ! τί εἶνε αὐτά; Ὑποκλίσεις καὶ *κυρία;* Ἔτσι γρήγορα λοιπὸν ἐξέχασες τὴν Ἰουλία σου;

ΜΑΡΟΥΛΑ. — Δέν σοῦ το ἔλεγα, μάνα, πῶς ἡ Ἰουλία εἶνε πιὸ καλή;

ΙΟΥΛΙΑ.— *(Λαμβάνουσα τὴν χεῖρά της).* Ὦ τὸ χρυσό μου! Ἔλα ἐδῶ, ψυχή μου, νὰ σε χαρῶ. Πῶς την ἀγαπῶ ἐγὼ τὴν Μαρούλα μου!

ΜΑΡΟΥΛΑ.—*(Ὑποκλινομένη).* Εὐχαριστῶ, Ἰουλία... — (ὄχι! ὄχι!) — *κυρία* Ἰουλία!

ΙΟΥΛΙΑ.—Ἄ, μὰ γιὰ νὰ σας 'πῶ! Τὸ ξεύρετε πῶς θὰ θυμώσω ἐπὶ τέλους μ' αὐτοὺς τοὺς τρόπους;

ΚΑ ΧΡΥΣΗ. — Δὲν πταῖμε ἐμεῖς. Μᾶς ἔδωσαν νὰ καταλάβουμε πῶς οἱ πτωχοὶ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ δὲν πρέπει νὰ ἔχουν πολὺ θάρρος ὅταν ἔρχωνται 'ς τὴ χώρα..

ΙΟΥΛΙΑ.— Ὀνειρεύεσαι, κυρὰ Χρυσῆ: Ποιὸς σέ τα εἶπε αὐτά; Νομίζεις λοιπὸν ὅτι δὲν εἶμαι πιὰ ἡ Ἰουλία σου καὶ ὅτι ἐξέχασα τί σου ὀφείλω;

ΚΥΡΑ ΧΡΥΣΗ.— *(Συγκεκινημένη).* Ὦ, καλό μου παιδί! ὦ χρυτή μου καρδιά... γιατί νὰ μὴν εἶνε ὅλοι σὰν κ' ἐσέ;

ΕΥΤΕΡΠΗ.—*(Ἡ ὁποία εἰργάζετο ἕως τώρα ἄφωνος)* Ἄ, μὰ δὲν μπορῶ πιὰ νὰ βαστάξω! Ἀηδία ἐκαταντήσατε! Τί οἰκειότης εἶνε αὐτή; Πῶς ξεχνοῦν μερικοὶ ἄνθρωποι τὴ θέσι τους! (Ἐξέρχεται).

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΗΛΙΟΣ, Η ΠΑΓΩΝΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΕΡΑΣ

Ἐπήγαινε μιὰ φορὰ ἕνας χωρικὸς εἰς τὸ χωράφι του καὶ συναντᾷ δύο γερὰ παλλικάρια καὶ μιὰ ἀντρογυναῖκα: τὸν Ἥλιο, τὸν Ἀέρα καὶ τὴν Παγωνιά.

— Γιάσου, πατριώτη! εἶπεν ὁ χωρικὸς κ' ἔδγαλε τὴ σκούφια του.

— Δὲ μοῦ λές, ποιὸν ἐχαιρέτισες; ἐρωτᾷ ὁ Ἥλιος. Ἐμένα, βέβαια, γιὰ νὰ μή σε ψήνω!

— Θαρρῶ, πῶς δὲν εἶν' ἔτσι! εἶπεν ἡ Παγωνιά. Ἐμένα με φοβεῖται περισσότερο.

— Ἐμένα ὅμως μ' ἀγαπᾷ πλειότερο! εἶπεν ὁ Ἀέρας. Ὥστε ὁ χαιρετισμὸς εἶνε δικός μου.

Καὶ ἄρχισαν νὰ μαλόνουν οἱ φίλοι καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ πιασθοῦν μαλλιὰ μὲ μαλλιά.

— Ἀφοῦ λοιπὸν εἶν' ἔτσι, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ Ἀέρας, ἂς ἐρωτήσωμε τὸν ἴδιο. Αἴ, σύ, πατριώτη! Ἐμένα δὲν ἐχαιρέτισες, τὸν Ἀέρα;

— Ἐσένα, φίλε μου, ἐχαιρέτισα.

—Στάσου νὰ σου δείξω ἐγὼ, παληόβλαχε! εἶπε θυμωμένος ὁ Ἥλιος. Θὰ σε ψήσω ἐγὼ σὰν κεραμίδι, ποῦ νά με θυμᾶσαι 'ς ὅλη σου τὴ ζωή!

— Μή σε μέλῃ, πατριώτη! ἐσφύριξεν ὁ Ἀέρας. Ὅταν φυσήξω ἐγώ, αὐτὸς τίποτε δὲ μπορεῖ νὰ σου κάμῃ.

— Σὲ ξεπαγιάζω ὅμως ἐγὼ καὶ βλέπεις! εἶπε τρίζοντας 'ςτὸ χωριάτη ἡ Παγωνιά.

—Μή σε μέλει. πατριώτη! εἶπε σφυρίζοντας ὁ Ἀέρας. Ἂν δὲν φυσήξω ἐγώ, αὐτὴ τίποτε δὲ μπορεῖ νὰ σου κάμῃ.

(Κατὰ τὸ ρωσσικόν) Α. Γ. Κ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μητέρα τοῦ *Δέοντος τῆς Ἀφρικῆς* ἔδωσεν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν ἀδελφήν του ἀπὸ ἓν τριανταφύλλον. Ἡ ἀδελφή του παραπονεῖται ὅτι τὸ ἰδικόν της εἶνε κλειστόν.

—Φύσηξέ το νάνοιξῃ, τῆς λέγει ἡ μητέρα.

—Μὰ θέλω νὰ εἶνε φυσικὸ ἄνοιγμα.

—Ἀνόητη! ἀπαντᾷ ὁ *Λέων τῆς Ἀφρικῆς*, ἐφ' οὗ θὰ το *φυσήξῃς, φυσικὸ* θὰ εἶνε!

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Πιτκλούδας

Ἡ *Μαρίδα τοῦ Φαλήρου*, ἡ ὁποία ἔχει τὴν μανίαν νὰ Ἑλληνίζῃ, ἔλεγε πρὸ τινων ἡμερῶν:

—Τὸ φυλάττω ὡς τὴν θυγατέρα τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, (=ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ!)

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Γιωνάου Κελλικρατίδα

ΤΟΜΟΙ

„ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ"

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1879-1893)

ΤΟΜΟΙ 16 (οἱ ἑξῆς: **4,5,6,7,9,11,15, 16,17,18,19,20 21,22,23,24**) πρὸς δραχ. 1 ἕκαστος διὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις, πρὸς δραχ. 1,10 διὰ τὰς Ἐπαρχίας, καὶ πρὸς φράγκον χρυσοῦν 1 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

ΤΟΜΟΙ 6 (οἱ ἑξῆς: **1,3,8,12,13,14**) πρὸς φρ. 2,50 ἕκαστος.

ΤΟΜΟΣ 1 (ὁ **10ος**, πλησιάζων νὰ ἐξαντληθῇ) φρ. 10.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ἀπὸ τοῦ 1894)

ΤΟΜΟΙ 2 (1894 καὶ 1895) ἕκαστος φρ. 7.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Ἔχεις δίκαιον, *Τριπτόλεμε*. Τρία εἶνε τὰ πλέον ἔνδοξα ζῷα τῶν Ἀθηνῶν: Ὁ Μῶψ, ὁ σκύλος τοῦ Βασιλέως· ὁ Γκιούλ, ὁ σκύλος τοῦ Σουρῆ καὶ ἡ Πίσσα, ἡ γάτα τῆς Διαπλάσεως. Ἔχει λοιπὸν ἄδικον νὰ εἶνε ὑπερήφανη;

Τὸ ποίημα ποὺ μου ἔστειλες, *Δεκαπενταετὴς Πλοίαρχος* (δεκτὸν τὸ νέον ψευδώνυμον) δὲν θὰ το συμπεριλάβω εἰς τὸν Διαγωνισμόν, διότι τὸ ἔγραψες ἐξ ἀναμνήσεως, ἴσως χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃς καὶ σὺ ὁ ἴδιος. Ἔχεις καιρὸν ἀκόμη, ἂν θέλῃς, νὰ μου στείλῃς κανὲν ἰδικόν σου.

Εὐχαρίστως, *Κοραλλιογενὴς Νῆσος*, ἠμπορεῖς νὰ στείλῃς τὰς γάτες σου εἰς τὸ Γραφεῖόν μου νὰ γνωρίσουν καὶ προσωπικῶς τὴν Πίσσαν, ἂν δὲν προτιμοῦν τὴν ἀλληλογραφίαν, τὴν ὁποίαν προτείνεις.

Οἱ ἀδελφοί σου, *Κῦμα τοῦ Εὐξείνου*, δύνανται νὰ ἔχουν ψευδώνυμον, νὰ μου γράφουν καὶ νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς ὅλους μου τοὺς διαγωνισμούς, ἐκτὸς τοῦ Διαγωνισμοῦ τῶν Λύσεων, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον εἷς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαγωνίζεται.

Πολὺ καλά, λοιπόν, *Ἀρχιζιζάνιον*! Σὲ προσιδιάζω, ἀφ' οὗ τὸ θέλῃς, μάλιστα κατόπι τῆς διαβεβαιώσεώς σου: «Καὶ ὡς Ἀρχιζιζάνιον θὰ εἶμαι φρόνιμο καὶ δὲν θὰ συντροφεύσω οὔτε μὲ τὸν *Χαλασμὸν Κόσμου*, οὔτε μὲ τὴν *Μέδουσαν*, οὔτε μὲ τὴν *Τσουκνίδαν*, ποὺ τα ἔβαλε μὲ τὸ *Ταπεινὸν Ἴον*. Τὸ καημένο! Ἔτσι μοῦ ἔρχεται νὰ το κόψω καὶ νὰ το βάλω εἰς ἕνα βιβλίο μου, γιὰ νὰ μὴ μπορῇ πιὰ νὰ το πειράζῃ ἡ *Τσουκνίδα*.»

Μὲ πολλὴν μου εὐχαρίστησιν ἀνέγνωσα, *Ἑρμῆτα*, τὴν περὶ τῶν Ἀπολυτηρίων Ἐξετάσεων ἔκθεσίν σου. Γράφεις πολὺ εὔμορφα.

Ἄ ὄχι, *Ὀλύμπιε Ζεῦ!* Διὰ νὰ λάβῃ κανεὶς μέρος εἰς τοὺς Διαγωνισμούς μου καὶ εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν μου πρέπει νὰ εἶνε συνδρομητής μου αὐτὸς ἢ ἡ οἰκογένειά του· λυποῦμαι πολὺ ποῦ δὲν εἴμπορῶ νὰ σου κάμω τὴν χάριν διὰ τὸν καλόν σου φίλον.

Μοῦ ἀρέσει ἡ μετριοφροσύνη σου, *Ναυτοπούλα*. Ὅσον ἀτελέστερον νομίζει κανεὶς τὸν ἑαυτόν του, τόσον γίνεται ὁλονὲν καλλίτερος καὶ προοδεύει. Ὁ οἰηματίας συνήθως μένει στάσιμος.

Σὲ συγχαίρω διὰ τὴν 13ην ἐπέτειον τῶν γενεθλίων σου, *Καρδερίνα*. Ἐπλίζω ὅτι εἶσαι πολὺ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὰ δῶρον ποὺ ἔλαβες. Διατί ἡ *Δέα* δὲν μου γράφει ἡ ἰδία;

Νὰ εἴπῃς εἰς τὸν φίλον σου, *Φοῖβε Ἀπόλλον*, ὅτι τὸ ψευδώνυμόν του ἔγεινε δεκτὸν καὶ ὅτι περιμένω ἀνυπομόνως νὰ μου γράψῃ. Ὅταν πρόκειται νὰ προξενήσουν μίαν εὐχαρίστησιν, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ζητήσουν πρῶτα τὴν ἄδειαν.

Κ' ἐγὼ ἐλυπήθην πολὺ ποῦ δὲν σε εἶδα, *Ἀρχίλοχε Πάρε*. Λαμπρὰ στιχουργημένον τὸ ποιηματάκι σου «Τὸ Ναυτόπουλο.» Εὖγε!

Ὅλοι καλά, *Χιονισμένη Ὀδησσοῦ*, καὶ σε χαιρετοῦν: Μάρθα, Ἀνανίας καὶ ἀδελφαί του. Σ' εὐχαριστοῦν πού τους ἐνθυμεῖσαι μὲ τόσην ἀγάπην.

Βλέπω, *Ἴμερε τῆς Ἐλευθερίας*, ὅτι ζωγραφίζεις περίφημα. Τὸ χειμερινὸν τοπίον που συνοδεύει τὸ ποιηματάκι σου μοῦ ἤρεσε πάρα πολύ.

Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σε λέγω *Βασιλέα τῶν Ἀνθέων*, καλέ μου φίλε. Αὐτὸ τὸ ψευδώνυμον μοῦ ἤρεσε καλλίτερα ἀπὸ τὰ τέσσαρα.

Φανερόνει τὴν φιλοπατρίαν σου ὁ ἐνθουσιασμὸς μὲ τὸν ὁποῖον περιγράφεις τὸ Μνημόσυνον, *Γῆ τῆς Ἑλλάδος*! Μὲ συνεκίνησες πολύ.

Χαριτωμένον τὸ γραμματάκι σου, *Ζαππίς*, καὶ ἂν μάλιστα εἶνε τὸ πρῶτόν που γράφεις, θὰ γίνῃς ἔξοχος ἐπιστολογράφος. Μ' ὁποιον δάσκαλον καθήσῃς, τέτοια *γράμματα* θὰ μάθῃς, λέγει καὶ ἡ παροιμία... Ἀναμένω ὅ,τι μοῦ ὑπόσχεσαι.

Ἔγινες καλά, *Ἀετὲ τῶν Ὀρέων*; Περιμένω νὰ μού το ἀναγγείλῃς διὰ νὰ χαρῶ.

Χαριτωμένον ἐπεισόδιον μοῦ γράφει ὁ *Λεοντόκαρδος Λεωνίδας*: Εἰς τὸ Σχολεῖον ὁ καθηγητής τους ἠρώτησε τί παράγει ἡ Ἰταλία καὶ ὅλοι μιᾷ φωνῇ ἀπήντησαν—τί νομίζετε; *μακαρόνια*!

Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὸν νέον φίλον πού μου ἐσύστησες, *Κουκουβῖκε*. Νὰ ἦσαι βέβαιος ὅτι τὰ μυθιστορήματά που θὰ δημοσιεύσω τὸ 1897 θὰ εἶνε ἀκόμη ὡραιότερα. Φαντάσου λοιπὸν!— Ὁ κ. Φαίδων σὲ ὑπερευχαριστεῖ. Λαμβάνω τὸς λύσεις σου τακτικά.

Δὲν γνωρίζω νὰ σε πληροφορήσω, *Ἀλέξανδρε Οἰκονομίδη*, συνεννοήσου καλλίτερα ἀπ' εὐθείας μὲ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Athénes Philatéliques. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὸ δῶρόν σου σκέπτεσαι νὰ μου κάμῃς. Δι' ἐμὲ θὰ εἶνε πολὺ μεγάλον, ὅσον καὶ ἂν το λέγῃς μικρόν.

Θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὰ ξηρὰ ἄνθη, *Λύρα τοῦ Ἀρίονος*. Ἀναμένω τοὺς στίχους σου. Αἱ τριφεραί σου φράσεις μὲ μαγεύουν.

Ὄχι, *Ἀθηναῖε*, αὐτὸ πού μου γράφεις δὲν συνέβη ποτέ. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ εἴπω εἰς ξένον τὸ ψευδώνυμα τῶν φίλων μου; Ἀσπάζομαι τὴν ἀδελφήν σου, τῆς ὁποίας ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμον· ἀλλὰ πρέπει νὰ μου γράψῃ ἡ ἰδία.

Νὰ μὴ παραπονήσαι, *Καρχαρία τοῦ Φαλήρου*! θὰ ἔλθῃ ἡ σειρὰ καὶ τῶν ἰδικῶν σου πνευματικῶν ἀσκήσεων, ἂν ἀξίζουν. Ὁσάκις ἔχῃς, στεῖλλε μου καὶ ἔννοια σου. Φαντάσου ὅτι ἓν αἴνιγμα τὸ ὁποῖον δημοσιεύεται σήμερον κ: χ: εἰμπορεῖ νὰ μου ἐστάλῃ πρὸ ἑνὸς ἔτους!

«Ὅσα μαθήματα καὶ ἂν ἔχω, πάντα θὰ εὕρω μίαν στιγμὴν διὰ νὰ σου γράψω» λέγει καὶ ὁ φίλος μου *Δὸν Δεχώτης*, ὁ ὁποῖος τόσον μὲ ἀγαπᾷ. Ἀπορῶ ὅμως πῶς ὁ *Ναστραδδὶν Χότζας* κατώρθωσε νὰ κλίνῃ εἰς τὸ σχολεῖον τὸν *Χαλασμὸν Κόσμου*, ἀφ' οὗ τὸ *Κόσμου* ἐδῶ εἶνε ἄκλιτον..

«Δὲν ἠξεύρεις τί ὡραῖα ὅπου ἔμαθα καὶ διαβάζω τώρα μὲ σένα—μοῦ γράφει ἡ μικρὰ *Δούκισσα τῶν Ἀθηνῶν*.—Εἰς τὸ σχολεῖον εἶμαι φρόνιμη καὶ ἡ διδασκάλισσα μὲ ἀγαπᾷ.» Εὖγε, μικρά μου. Αὐτὸ θέλω νάκούω πάντοτε.

Χρυσῆ Πεταλούδα, καὶ σὺ *Μαύρη Θάλασσα*, καλαὶ φίλαι, ἐξεχάσατε νὰ σημειώσετε καὶ τὰ ὀνόματά σας μαζὶ μὲ τὰ ψευδώνυμα. Ἡ *Πίσσα* μου ἀνασταζάζεται τὴν *Τρελλήν*.

Συλλυποῦμαι θερμότατα τὴν ἀγαπητήν μου *Ἡμέραν τῆς Ἐλευθερίας* διὰ τὸν θάνατον τοῦ πολυτίμου πατρός της. Τὴν θλιβερὰν εἴδησιν μοῦ ἀναγγέλλει ἡ *Πετρούδης Παραλία*.

Βέβαια, *Μαργαρίτα*. Ἀφ' οὗ ὁ ἀνεψιός σου ἐπιμένῃ καὶ καλὰ νὰ με ἀναγνώσκῃ πρῶτος ἀπ' ὅλους εἰς τὸ σπίτι, πρέπει νὰ τον ἐγγράψῃς συνδρομητήν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἓν φυλλάδιον ἰδικόν του. Τὸ ἴδιον ἔγεινε καὶ εἰς ἄλλας οἰκογενείας, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐρίδων...

Μέλλουσα Καλλιτέχνις, δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβα τὰ ποιήματα πού μου γράφεις. Φαίνεται ὅτι εἴχες λησμονήσῃ νὰ τα ἐσωκλείσῃς. Τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τοὺς χρυσοῦς γάμους τοῦ πάππου σου.

Ἀσπασμοί, Πληροφορίαι. — Ὁ *Δεκαπενταετὴς Πλοίαρχος* ἀσπάζεται τὸν *Φοῖβον Ἀπόλλωνα*, ἐρωτᾷ δὲ τὸν *Παχὺν Τσῖρον* εἰς ποῖον Γυμναστήριον πηγαίνει καὶ ποίαν ὥραν,— Ὁ *Ἑρμῆτης* εἰς μὲν τὸ *Ταπεινὸν Ἴον* λέγει ὅτι τὸ νὰ λέγῃ κανεὶς τὰ ἀρχικά του δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀκίνδυνον πρᾶγμα, διότι ἐκ τούτου εὕρε τὸ ὄνομά του (τὸ ὁποῖον δὲν λέγει εἰς κανέναν) εἰς δὲ τὴν *Μαρουσιώτισσαν* ὅτι, ἀντὶ νὰ καυχᾶται διὰ τὰ βραβεῖα ἄλλων ὁμοφύλων της, ἂς προσπαθήσῃ μᾶλλον νὰ βραβευθῇ αὐτὴ ἡ ἰδία. —Ὁ *Ὀλύμπιος Ζεὺς* ἀσπάζεται τὸν *Φοῖβον Ἀπόλλωνα*, τὴν *Νηρηΐδα τοῦ Εὐρώτα* καὶ τὴν *Ποιμενικὴν Φλογέραν*.— Ὁ *Φοῖβος Ἀπόλλων* ἀντασπάζεται ὅλους ὅσοι τὸν ἠσπάσθησαν, ἐρωτᾷ δὲ τὸν *Δέοντα τῆς Ἀφρικῆς* ἂν ἔλαβε τὸ γράμμα πού του ἔστειλε. — Ἡ *Καρδερίνα* ἐρωτᾷ τὸν *Ἀνδρεῖον Ἠπειρώτην* ἐὰν μένῃ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐὰν πηγαίνῃ εἰς τὸ Ὠδεῖον· ζητεῖ δὲ καὶ τὸ ὄνομά του. Ἡ ἰδία εἶνε πολὺ θυμωμένη μὲ τὴν *Τσουκνίδαν*, διότι.. δὲν προφθόνει νὰ την ἐεριζόνῃ ἀπὸ τὸ περιβόλι της κ' ἐκείνη φυτρόνει πάλιν.— Ἡ *Χιονισμένη Ὀδησσὸς* δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἴπῃ τὰ ἀρχικά της εἰς τὸν *Καλὸν Ἄνθρωπον*, παρὰ μόνον ἂν της εἴπῃ κ' ἐκεῖνος τὰ ἰδικά του.— Ὁ *Ὕμνος τῆς Ἐλευθερίας* ἐρωτᾷ τὴν *Πολυζέκην Δεσύλλα* ἂν ὁ πατήρ της ὀνομάζεται Σ καὶ ἡ μήτηρ της Ι· διότι τότε εἶνε συγγενεῖς στενοὶ καὶ τὴν ἀσπάζεται γλυκά.—Ἡ *Ζαππὶς* ἀσπάζεται τὸν *Χαλασμὸν Κόσμου* καὶ τὴν πρώην *Ἀττικὴν Νύκτα*.—Ὁ *Λεοντόκαρδος Λεωνίδας* δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομα του εἰς τὴν *Ἑλληνικὴν Σημαίαν*, πρὶν τοῦ εἴπῃ κ' ἐκείνη.— Ἡ *Σοριανὴ Σφίγξ* εὔχεται πρόσδον εἰς τὴν *Ἑλληνίδα Καλλιτέχνιδα* (τῆς ὁποίας ζητεῖ τὸ ὄνομα) καὶ ἀσπάζεται τὴν *Ἀνεμώνην*, τῆς ὁποίας ἐπίσης ζητεῖ τὸ ὄνομα, διότι εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον ἑκατοικοῦ-

σαν πολλὰ κορίτσια.— Ἡ *Ἀθηναὶς* ἀσπάζεται τὴν *Τουσκνίδαν* καὶ τὸν *Φοῖβον Ἀπόλλωνα* (τὸν ὁποῖον ὄχως παρακαλεῖ νὰ μὴ κάμνῃ παιδικὰ πνεύματα εἰς βάρος της, διότι... θυμόνει.) ὁ *Δὸν Κιχώτης* τὴν *Δέαν*, τὴν *Ἡρωΐκην Πάργαν*, τὴν *Ὀρείαν Πρίγκηπν* καὶ τὸν *Ναστραδὶν Χόντζαν*· ἡ *Χρυσῆ Πεταλούδα* τὴν *Μαύρην θάλασσαν* καὶ τὸν *Λεοντόκαρδον Λεωνίδαν*· ἡ *Μαργαρίτα* τὴν *Ποιμενικὴν Φλογέρα* καὶ τὴν *Εὐαίσθητον Καρδίαν*, ἐρωτᾷ δὲ τὴν *Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ* ἂν βλέπῃ τὴν φίλην της, μὲ τὴν ὁποίαν ἦτο ἀχώριστο τὸ καλοκαῖρι —Ἡ *Πετρώδης Παραλία* πληροφορεῖ τὸ *Ἥσυχο Ἀεράκι* ὅτι τώρα τὴν ἐπισκέπτεται ἡ *Ἑσπερινὴ Γαλήνη*, ἀλλ' ὄχι κάθε βράδυ. Τὸ ὄνομά της δὲν τοῦ το λέγει.— Ἡ *Μαύρη θάλασσα* πληροφορεῖ τὴν *Ἀττικὴν Μέλισσαν* ὅτι μόνον τάρχικά της εἰμπορεῖ νὰ της εἴπῃ; **Ρ. Α. Κ.** ἀσπάζεται δὲ τὴν *Χρυσῆν Πεταλούδαν* τὸν *Λεοντόκαρδον Λεωνίδαν* καὶ τὴν ἀδελφήν του.— Ἡ *Μαρουσιώτισσα* πληροφορεῖ ὅλους καὶ ὅλας ὅσοι τὴν ἠρώτησαν ὅτι ὀνομάζεται Ἑλένη Γ. Λαμπίρη καὶ ὅτι κατοικεῖ ἐν Ἀθήναις· ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς δὲ φύλλου ἀλλάζει ψευδώνυμον.

Ἀπὸ ἕνα γλυκὸ φιλάκι στέλλει ἡ Διάπλασις εἰς τοὺς φίλους της; **Παχὺν Τσῖρον**, **Εὐτυχῆ Θητῆν** (Χαίρω πολὺ δι' τὴν ἀνάρρωσιν) **Συριαρὴν Σφίγγα** (ἔστειλα τὸ βραβεῖον) **Διόδοτον** (ἔστειλα καὶ τὸ φύλ. 40) **Χιοτισμένον Τυμφρηστὸν** (τὸν ὁποῖον εὐχαριστεῖ ὁ κ. Φαίδων.) *Ἀηδόνα τῆς Λέσβου* (ἡ συστημένη ἐλήφθη) **Πετρώδη Παραλίαν**, *Μαρίδαν τοῦ Φαλήρου* κλπ.

ΟΥΔΕΜΙΑ παραγγελία πρὸς ἀποστολὴν παλαιῶν φύλλων τῆς «Διαπλάσεως» θὰ ἐκτελῆται, ἂν δὲν συνοδεύεται μὲ τὸ ἀντίτιμον. Ἕκαστον φύλλον τῆς Α' περιόδου (1879-1893) τιμᾶται λεπτὰ 25, τῆς δὲ Β' περιόδου (1894-1896) λεπτὰ 15.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αἱ λύσεις στέλλονται μέχρι 2 Δεκεμβρίου.

600. Λεξίγριφος.

Ποιὸ ζῶον εἰμπορεῖ εὐθὺς καθένας νὰ το κάμῃ ἂν τοῦ δοθοῦν ὡς ὑλικὰ ἓν γράμμα καὶ ποτάμι;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Πέτρας Σκανδάλου

601. Αἴνιγμα δημῶδες.

Κοντὸς, κονδὸς καλόγερος παλούκια φορτωμένος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Διοδότου

602. Κωσαϊκόν.

Ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Θάμυρις, ὁ Δήμων καὶ ὁ Ζήνων, μ' αὐτοὺς καὶ ὁ Ἀγάθαρχος προσέρχεται ἀφίνων προθύμως πᾶσαν συνδρομὴν καὶ παρευθὺς προβάλ-
[λει
μία θεὰ ἀρχαϊκὴ μὲ κράνος 'στὸ κεφάλι.

Ἐστάλη ὑπὸ Δημοσθ. Ι. Τζήλου

603. Κυβόλεξον.

1, Εἶμαι χρήσιμον πολὺ βρίσκομαι 'στὰ μαγειρεῖα
2, Δυὸ κορίτσια εἶχα ἐγὼ ξακουστὰ 'στὴν Ἱστορία
3, Πατὴρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων εἶμ' ἐγὼ μὴν ἀπορῆς
4, Σὲ μιὰ νῆσον τῆς Ἑλλάδος εὑρέμε ἀνείμπορῆς

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Τὶκ-Τὰκ

604. Ῥόμβος.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον θὰ ἴδῃς εἰς τὴν Βεγγάλην
καὶ πόλιν πρέπει γιὰ σταυρὸν νὰ βρῇς πολὺ με-
[γάλην·
τὸ δεύτερόν μου σύνδεσμος ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ξεύρεις·
τὸ τρίτον μου ὡς μέλος σου 'ς τὸ σῶμα σου θὰ
[εὕρῃς·
τὸ τέταρτόν μου ῥῆμα τί, σημαίνει δὲ φροντίζω.
νὰ εἶνε πρέπει κάθε τί ὡσὰν ἐμέ, νομίζω·
οἱ ἵπποι μὲ τὸ ἔδδομον πολὺ εὐχαριστοῦνται·
ἄνθος εἶνε τὸ ὄγδοον δι' οὗ ἀγροὶ κοσμοῦνται.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Χειμωνάνθου

605-609. Ἐπανόρθωσις λέξεων.

Μεταθέτων καταλλήλως τὰ γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων, σχημάτισον τὰ ὀνόματα 5 πτηνῶν.

1, Θονυστρίο. 2, Νιρακονά. 3, Σετρεπάρι 4, Ροδάλυκος. 5, Δορείαω.

Ἐστάλη ὑπὸ Κ. Π. Χρονοπούλου

610. Διπλῆ ἀκροστιχίς

Τάρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὄνομα νήσου, τὰ δὲ δεύτερα μιᾶς τῶν Μουσῶν. 1, Ἀρχαῖος στρατηγός. 2, Κωμικὸς ποιητής. 3, Φυτόν. 4, Βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων. 5, Φιλόσοφος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐσπέρου

611. Ἐλλιποσύμφωνον.

ο-αυοοο-ειε-αυοου-

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀναμμένου Σπίρτου

612. Φωνηεντόλιθον

κ στς-**-μνν-τ πτρ-κ-π-μτρ-γγντ-λλ-κ-τ-πτρδ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μενδελσόνος

613. Γρῖφος

Η Ε
— τ —
1 1

Ἐστάλη ὑπὸ Θρασυβούλου Θ, Ζωτοπούλου

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1896

502. Νίμη (Ν.Μ.). — **503.** Ἑστία (ἐστί-Δ). — **504.** Ὕδρα, Ἥρα — **505.** Ῥοδῆ, ἀρδή. — **506.** Τὸ σιτάρι ποῦ τὸ πηγαίνουν 'στὸ μῦλο καὶ γίνεται ἀλεύρι. — **507—508** 1, *Ὄφις*, ὄψις, ὄψιν, ὄψον, ὄρον, πόρον, πόδον, πόθον, *Πύθων*, 2, *Ἀγών*, ἀγόν, ἀγός, ἀλός, ἄλλος, ἄλλης, πάλλης, *Πάλη*.

509. Μ Α **510—514.** Ἡ ἀντικατόστασις γίνεται διὰ τῶν γραμμάτων
Υ Π Ε Ρ Ο ι, ν, αἱ δὲ σχηματιζόμεναι λέ-
Σ Ι Ν Α ξεις εἶνε: σημεῖον, καινός,
Ι Ν Ἰάπων, Νικίας, ἰκανός. — **515.**
Ν Υ Ν Ι ΑΙΓΑΙΟΝ, ΗΠΕΙΡΟΣ, ΙΛΙΣ-
Η Α ΣΟΣ (1, ΑΣΙα. 2, ΙΟΛαος. 3, ΓΡΙρος. 4, ΑΙΣων. 5, ΙΕΣθαι. 6, ΟΠΟῖος. 7, ΝΗΣσα). — **516.** Καθ' ὅτι καὶ ὁ στρατηγὸς *παραδίδει*, καὶ ὁ δανειζων *παρᾶ-δίδει*.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ „ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ"

Βιβλία διὰ Οἰκογενείας καὶ παιδία ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῆς « Διαπλάσεως » καὶ πωλούμενα εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ — Βιβλίον νεώτατον Γρηγορίου Ξενοπούλου
Συλλογὴ πρωτοτύπων καὶ ἀνεκδότων μονολόγων, διαλόγων καὶ δραματίων, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν. Περιέχει πέντε μονολόγους, ἓξ διαλόγους καὶ τρία δραμάτια. — Τιμᾶται φρ. 2.

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ — Λιμιλίου Εἰμαρμένου (Ἀριστοτ. Π. Κουρτίδου)
Μικραὶ σκηναὶ πρὸς παράστασιν ἐν σχολικαῖς ἢ οἰκογενειακαῖς ἑορταῖς.
Σειρὰ Πρώτη, περιέχουσα 13 διαλόγους.....δρ. 1,20.
Σειρὰ Δευτέρα, περιέχουσα 10 πατριωτικοὺς διαλόγους δρ. 1,20

Η ΜΑΡΟΥΣΙΑ
Μυθιστόρημα P-J-Stahl, βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Π. Ι. Φέρμπου μετὰ 21 εἰκόνων.
Χρυσόδετον δρ. 5.—Ἄδετον δρ. 3,50

ΤΟ ΘΥΜΑ ΤΟΥ ΦΘΟΝΟΥ
Μυθιστόρημα ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος, ὑπὸ André Laurie. Μετάφρασις. Π. Ι. Φέρμπου, μετὰ 20 εἰκόνων.
Χρυσόδετον δρ. 5.—Ἄδετον δρ. 3,50.

Η ΑΝΘΟΥΛΑ
Μυθιστόρημα ὑπὸ A. Gennevraye χαριέστατον καὶ ἠθικώτατον. Μετάφρασις Ἀρ. Π. Κουρτίδου μετὰ 26 εἰκόνων.
Χρυσόδετον δρ. 5.—Ἄδετον δρ. 3,50.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ
Συλλεγὲν ὑπὸ Ν. Π. Παπαδοπούλου
Τρία τομίδια, ὧν ἕκαστον περιέχει ὑπὲρ τὰ 200 χαριέστατα παιδικὰ πνεύματα δυνάμενα νὰ φαιδρύνωσι καὶ τὴν μᾶλλον σκυθρωπὴν συναναστροφήν. — Χρυσόδετα καὶ τὰ τρία μαζὶ δρ. 2,50.—Ἄδετον ἕκαστον τομίδιον λεπτ. 50.

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ — Χρυσόδ. δρ. 3,75 Ἄδετον δρ. 1,75
Διήγημα διδακτικὸν μετὰ 25 εἰκόνων, βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Η ΜΟΥΣΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ — Ἀλεξάνδρου Κατακουζηνοῦ — Τιμᾶται Ἄδετον δρ. 1,50
Τόμος περιέχων 150 ποιημάτια παιδαγωγικά, κατάλληλα πρὸς ἀπαγγελίαν.

ΟΙΚΙΣΚΟΣ — Μετάφρασις Σοφίας Δήμου

Ο ΠΥΡΕΙΟΠΩΛΗΣ
Θελκτικώτατον καὶ μορφωτικὸν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς καρδίας μυθιστόρημα. Βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Π. Ι. Φέρμπου μετὰ 24 εἰκόνων.
Χρυσόδετον. δρ. 5.—Ἄδετον. δρ. 3,50.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΤΟΥ ΕΥΣΕΒΙΟΥ
Ἐπαγωγότατον καὶ διδακτικὸν διήγημα. Μετάφρασις Ἀρ. Π. Κουρτίδου.
Ἄδετον δρ 1,50

ΒΑΙΤΑΝ ΖΕΡΑΗ
Περιήγησις εἰς τὸν Καύκασον· ἤθη, ἔθιμα περιπέτειαι. Μετάφρασις Σοφίας Δήμου.
Ἄδετον δρ. 1,50

Η ΝΙΝΑ
Ἀμερικανικὸν μυθιστόρημα. Μετάφρασις Π. Ι. Φέρμπου μετὰ 19 εἰκόνων
Χρυσόδ. δρ. 5. — Ἄδετον δρ. 3,50

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
ἤτοι ὁδηγίαι περὶ τοῦ εὐγενῶς καὶ εὐπρεπῶς φέρεσθαι κατὰ τὰς διαφόρους κοινωνικὰς σχέσεις, συνταχθὲν ὑπὸ Σοφίας Δήμου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρίστων εὐρωπαϊκῶν συγγραμμάτων. — Μέρος Α'. λεπτ. 60.

Ο ΦΩΤΗΣ
Ἐπικολυρικὸν ποίημα ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος ὑπὸ Χριστοφόρου Σαμαρτσίδου
Τιμᾶται λεπτ. 50.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1896